

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FÜLÖCZ JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. EJJEL 10-TÓL 23-48

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
NETEDÉVRE 8 P 70 FILLER,
HAVONTA 3 PENGŐ.

8 OLDAL KER. POLITIKAI NAPILAP XLVI ÉVFOLYAM, 252 SZÁM

Kossuth és a zsidókérdés

A sárgafoltos sajtó előszeretettel kapaskodik bele a magyar liberális vezérférfaiába: Széchenyi, Kossuth, Deák, Wesselényi 100 esztendő előtti állásfoglalásával szeretnék belegyökeresíteni magukat a magyar földbe a pusztító és a tisztító vihar elől, ami immár kikerülhetetlen számukra Európában.

Különösen Kossuth Lajost idézgetik miután nagyon jól tudják, hogy a 48-as idők vezéreit a szabadság minden vonalon való biztosítása annyira lenyűgözte, hogy nem is foglalkozhattak érdemben a zsidókérdés különleges megoldásával.

Akkor, amikor a dinasztia a zsidóságból főrendeket kreált a magyar közjog mérhetetlen kárára, természetesen, hogy Kossuth így ír a tiszcsaszlári ügyrel kapcsolatban a zsidóságról: „Az a nagy veszély, hogy az öt- vagy hatszáz ezer zsidópolgárt egyfajta hatalom szörnyai alá kergeti.” Kossuth liberális állásfoglalása csak politikai taktika, rejtőzködés volt: nagyon is jól tudta, mennyi ellensége van a magyarnak az országban, az akkori időkben valóban katonai érdeklődés volt minden újabb segítség, amit a „divide et impera” elvén alapuló uralkodóház kapott volna egy vérgis szertől zsidóságból. De vizsgáljuk csak tovább Kossuth véleményét a zsidókérdésben. Szerintje:

„Nemzetiségi és közigazgatási tekintetek tanácsolhatják, tanácsolják is, hogy Magyarország ne tartsa fel magát semmi jót-ment sörpédéknek. Azt az önfenntartás kötelessége parancsolja, hogy az idegen zsidóknak Magyarországra csoportosulása meg nem engedtesse. A zsidók lassan hozzá az anitidulianus szagú választófalak ledöntéséhez, melyek őket a keresztény polgártársakkal egy nemzettestre összeforrásban akadályozzák, maguk legyenek legsúlyosabb ostromai azoknak, akik az összeforrást nehezíteni törekusznak a saját felekezeti körük körül.”

Lámivaló, hogy Kossuthék a zsidóságot kizárólag felekezeti okokért látni, de ennek a „felekezeti” éppen maga Kossuth nem átalotta az iménti figyelmeztetést küldeni. Kossuthék nagylelkűsége valóban lehetővé tette a zsidóság számára a lehetetlent, beleolvadni a magyarságba ??? Hallgassuk csak Kossuthot:

„A zsidó vallást követő hazai lakosokra (így!) nézve sajnálom, miszerint az e vallást követő népfaj (!!!) számos sörpédékének várta mióta a méltányosság megtagadott azoktól is, kik ezen ellenszenvre nem érdemesek. Egyhamar nem fogják megóvni a hazát ezen sörpédék-nép (így!) bűneitől, de annak súlyos nem akarom éreztetni, azon műveltebbekkel, kik között és mi közöttünk más különbséget nem ismernek, minthogy más szempontban imádják a Mindenható! Ime, ezekkel a sörpédékkel mindazt idéztük Kossuthból,

A magyar rohamcsapatok ismét átkeltek a Donon és fontos támaszpontokat semmisítették meg

A magyar támadás 34 kiserődöt pusztított el — Sok zsákmány került magyar kézre — Német tengeralattjárók 50.568 tonnát süllyesztettek el — Szilárdan tartják a németek a Gruz-hadiút kijáróját — Egyiptomban tombol a harc

Már eddig is súlyos csapást mértek a japánok az amerikai flottára a Salamon szigetekenél

Berlin, november 6. A Főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek:

A véderő főparancsnoksága közli:

A tuapszel arcvonalszakaszon a légi haderő határos támogatásával súlyos támadó harcokban elfoglaltunk sok ellenséges hadállást és visszavertünk elentámadásokat.

A Terek felső folyásának vidékén német és román csapatok közelharci repülőerők közreműködésével továbbfolytatják

támadásukat az ellenség elkeseredett ellenállásával szemben. Egyedül ezen a szakaszon esütörtökön 35 szovjet repülőgépet lőttünk le.

Sztalingrádban a harcok tevékenység november 5-én kölcsönös élénk rohamcsapat tevékenységre és az ellenség heves előretöréseinek elhárítására korlátozódott.

A Volgától keletre lévő vasútvonalakat harcirepülőgépeink egész napon át támadták.

Magyar rohamcsapatok bravurja a Don tulsó oldalán

A Don-arcvonalon magyar rohamcsapatok átkeltek a folyón és a keleti parton megsemmisítették több ellenséges támaszpontot, valamint 34 főtörődöt. Több löveget, valamint nehéz és könnyű gyalogsági fegyvereket zsákmányoltak. A légi haderő ellenséges hadállásokat és járműoszlopokat támadtak Oszkaskovtól délre. Oszkaskov pályaudvarát éjjel-nappal bombázták.

Az Ilmen tótól délkeletre egy helyi támadás alkalmával erős ellenséges ellenállással szemben rohammal elfoglaltunk 37 harci

állást és 9 löveget, valamint 68 géppuskát és gránátvetőt zsákmányoltunk.

A Ladoga tavon a légi haderő elsüllyesztett egy vontatógöcsöt és két teherbarkájt. Egy ágyúmaszadót, egy légvédelmi hajót és hat utánpótlást szállító járművet megrongáltunk. Harci és zuhanórepülőgépek eredményesen folytatták Murmanszk és a murmani vasút bombázását.

Az északi Jegestengeren egy 6000 tonnás kereskedelmi hajót bombatalálatokkal elsüllyesztettünk, egy másik teherhajót súlyosan megrongáltunk.

Változatlan hevességgel folyik a harc Fuka és Marsa Matruh vidékén

Német és olasz kötelekek esütörtökön heves harcokban megtámadták az ellenség páncélos alakulatait Fuka és Marsa Matruh vidékén. Estefelé nem

csökkenő hevességgel folyt a csata az ellenség tartós nyomásával szemben.

Harci repülőgépek a nap folyamán támadásokat intéztek

Délkeletanglia különböző helységei ellen. (MTI)

Róma, november 6. Az olasz főhadiszállás 894. sz. közleménye: Olasz és német osztagok esütörtökön heves harcot vívtak ellenséges páncélos alakulatok ellen Fuka és Marsa Mat-

ruh között fekvő övezetben. A csata este felé még változatlan hevességgel folyt. (MTI)

Berlin, november 6. (Interinf) Október 24-én Stumme páncélos tábornok és a lovagkereszt viselője csapatai élén Északafrikában elesett. (MTI)

Oriási veszteségei vannak a tulerőben levő brit hadseregnek

Róma, november 6. (Stefani)

A csata, amely október 23-án az esti órákban kezdődött meg az el alameini vonalaknál, a következő napokban változatlan hevességgel tovább folyt. Az ellenséges harcok és repülőgépek egyre növekvő számbeli fölényével szemben az olasz és német csapatok egymással vetelkedve bámulatra méltó dicsőséggel megállták az ellenük támadó lendületet és több ízben sikerült nekik az eredeti helyzetet visszaállítani, a brit hadvezetőség azonban mindig újabb és újabb páncélos erőket és friss gyalogsági csapatokat vetett harcba. A tengelyalakulatok

mind az ellenséges gyalogság, mind a páncélos erők ellen hosszú ideig küzdöttek az el-alameini arcvonalon és hősies harcok után egyedül az ellenség számbeli fölényének engedve kénytelenek voltak visszavonulni nyugati irányba, első sorban az afrikai sivatag tengerparti szakaszán. Egyébként Anglia és az Egyesült Államok nagyarányú erőfeszítései a most folyamatban levő támadás megszervezését ismételtlen bizonyítják. A taktikai helyzet továbbra is bizonytalan marad, minthogy az ellenségnek az eddig elért előnyomulása mind emberben, mind hadianyagban tetemes veszteségekbe került.

64 hadihajót, 19 szállítóhajót, 774 repülőgépet vesztek az amerikaiak a Salamon szigetekenél

Tokió, november 6. A Német TI heti beszámolója a kelet-ázsiai háborús helyzetről: Japán és az Egyesült Államok tengeri és légi erőinek három nagy találkozása a Salamon-szigetek környékén, hadászati

lag feltétlenül egységbe foglalható össze. Itt tehát egy közel háromhónapig tartó és a hadtörténelemben eddig teljesen ismeretlen tengeri összecsapásról van szó, amely mindezek az alábbi eredményeket mutatja fel együttesen számítva az elsüllyesztett és megrongált hajókat.

Az Egyesült Államok veszteségei: 4 csatahajó, 9 repülőgépanyahajó, 21 cirkáló, 18 romboló, 10 tengeralattjáró, 2 akuarakó, 19 szállítóhajó és 774 repülőgép.

A japánok veszteségei: 3 repülőgépanyahajó, 6 cirkáló, 6 romboló, 2 tengeralattjáró, 10 szállítóhajó és 196 repülőgép. Ez az Egyesült Államok számára többszörösen lesújtó mérleg katonai következményrel mellet annál súlyosabb következményekkel jár, minthogy nyilvánvalóan Roosevelt ellen is beszél, aki legszorosabb kapcsolatban

ZSOHAR ISTVAN

van az Egyesült Államok haditengerészetével és így tekinté-

A japán-amerikai tengeri ütközet tanulságai

Az eddigi harcokban elsúly-lyesztett amerikai szállító ha-
jók nagy száma világosan mu-
tatja, hogy ennek a három hó-
napig tartó és annyi veszteség-
gel járó tengeri ütközetnek fő-
célja Roosevelt szempontjából
az volt, hogy a Salamon szige-
teket a létfontosság határáig meg-
erősítse.

Japán számára pedig az volt a cél, hogy ezt a szán-
dékot megghiúsítsa. A tapasztalat
azt tanítja, hogy megfelelő
így biztosítás nélküli hajóhad-
na elveszettek tekinthető. A
légvédelem talán annál hatáso-
sabban, annál jobban támasz-
kodhatik szárazföldi repülőte-
rekre, minél kevésbé kell repü-
lőgéphordozó hajókra támasz-

kodnia. Ebből a szempontból je-
kintve a Salamon szigetekért
folyó harc nem úgy tűnik fel,
mint ezért, vagy azért a sziget-
ért folyó küzdelem, hanem a
harc a tengeri ütközetek előlét
szolgálati szárazföldi repülőte-
k megszerzéséért. Ha a japánok-
nak sikerült Guadalcanal repü-
lőterét elfoglalniok, Roosevelt
erőit az úszó repülőterekre szo-
ritják vissza. Ezek tudvalevő-
leg nagyon is kis számban álla-
nak rendelkezésre és a mestani
harcokban már is kilencel esők
kentek. Hogy pedig a csataha-
jók mit tudnak a csendesóceá-
non, vagy másutt, azt nem utol-
sósorban a Repulse, valamint a
Prince of Wales közös sorsa is
bebizonyította. (MTD)

Japán lehengerlő győzelme

Tokió, november 6. (Német
TD) Hiraide a japán haditenger-
észtet szóvivője Kureben a nagy
keletázsiai hadihelyzetről elő-
adást tartott és ebben egybe-
bek között kijelentette, hogy a
japán tengerészeti vezetés a
második Salamon-szigeti csata
folyamán hadászati okból nem
adott ki jelentéseket, amit az
ellenséges propaganda arra
használt fel, hogy Japán veresé-
géről terjeszt híreket. A szóvi-
vő rámutatott arra, hogy az
Egyesült Államok tengerészete
október 24-én összeesésre szó-
lított fel a japán hajóhadat. A
kihívás úgy szólt, hogy október
26-án ütközzenek meg a Sala-

mon-szigeti vizeken. Az eredmé-
ny a délcsendesóceáni csata
volt, amelynek részleteit már a
főhadiszállás október 27-én is-
mertette. Nem lehet letagadni
— állapítja meg a japán szóvi-
vő a továbbiakban, hogy a dél-
csendesóceáni csata a „Csendes
óceán Waterlójá volt” és Japán
lehengerlő győzelmével végző-
dött. A szóvivő kijelentette vég-
gül, tekintve, hogy az Egyesült
Államok csendesóceáni hajóha-
dának zömét ezért a vereségért
küldték, kérdéses, képes lesz-e
az amerikai haderő sikeres el-
lenállást indítani a Csendes-
óceánon. (MTD)

Még mindig tartanak a csendesóceáni hadműveletek

Tokió, november 6. Mint a
Német TI haditengerészeti kör-
rökből értesül, a Csendesóceán
déli részén a hadműveletek
még mindig tartanak. A hadmű-
veletekről azonban semmiféle
újabb nyilatkozatot nem tettek
és rámutatnak arra, hogy a
császári főhadiszállás újabb
részleteket majd akkor közöl,
amikor azt jónak látja. (MTD)

Washington, november 6.
Knox tengerészeti miniszter új
hajók vízrebocsátása alkalmá-
ból kijelentette, hogy a délnyu-
gati Csendesóceánon a számba-

II tulsulyban levő japán tengeri
erők visszavonultak ugyan a
támaszpontokra, azonban számi-
tani kell azzal, hogy rövidesen
újabb támadást kezdenek.

Tokió, november 6. (Stefani)
A külügyminisztérium közölte,
hogy a japán kormány hivatal-
os úton tiltakozott az Egyesült
Államok és a kanadai kormány-
nál az ellen az embertelen há-
násmod ellen, amelyben az
északamerikai hatóságok rész-
sítettek az internált japán ál-
lampolgárokat. (MTD)

Rommel kedvezőbb helyzetbe került

Berlin, november 6. Illetékes
német helyről közlik:

— Rommel változatlanul sza-
bad hadműveleti elhatározásai-
ban — ezekkel a szavakkal jel-
lemezte pénteken délelőtt Ber-
lini katonai körökben az Egyip-
tomért folyó csata pillanatnyi
helyzetét. Ezzel kapcsolatban
utalnak arra a tényre, hogy
Rommel tábornagnak sikerült
elszakítania csapatait az ellen-
fél haderejétől és új, előre el-
készített védelmi vonalakra
visszavonni. Német katonai kör-
ök megállapítják, hogy a tá-
bornagy immár nemcsak job-
ban csoportosíthatja az erőket,
hanem ezáltal meg is hosszab-
bított az ellenség utánpótlási
vonalát, ugyanakkor pedig a
tengelyét megrövidítette. Illeté-
kes berlini helyen az egyiptomi
harcokkal kapcsolatban pén-

teken is olyan értelemben nyil-
latkoztak, hogy a támadó angol-
ok még mindig nem érték el
hadműveleti céljukat, feltéve,
hogy támadásuk célja nem az
volt, hogy megkaparintsanak 90
km. hosszúságú sivatagot. Az
angolok áldozatait, amelyeket
ezért a nyereségért hoztak, ber-
lini katonai körök aránytalanul
nagyoknak mondják. Ezzel kap-
csolatban arra is utalnak, hogy
az északafrikai háború körü-
lbelül Fuka magasságában im-
már kezd visszatérni a mozgó-
háború jellegéhez, amelyet
Rommel tábornagy annyira
kedvel és amelynek elvitathat-
lanul szakértője. A Wilhelm-
strassén távolról sem tagadják
a jelenlegi harcok súlyos volt-
át, melyben — mint hangsü-
lyozzák — a német csapatok
mellett derekasan verednek
az olaszok is. Végezetül megál-
lapítják, s ugyanakkor utalnak
arra, hogy Rommel tábornagy
hatalmas hadműveleti területe,
valamint Északafrika minden
fontos kikötője rendelkezésre
áll. A hatalmas erővel támadás
ra indult angoloknak még az
sem sikerült, hogy Líbiába te-
gyék át a csata színterét, meri
a harcok változatlanul Egyip-
tomban folynak. (MTD)

Apollo filmszínház

MURÁTI LILL, PÁGER ANTAL,
Perényi László, Zsilley Margit,
Pethes Sándor, Árpád Margit,
Maklary Zoltán stb. főszerep-
lőkkel:

Házasság

Vasárnap délelőtt 11-től 1-ig;
és délután 3-5-7 órákor!

**HEVES NÉMET LEGITAMA-
DÁS DELANGLIA ELLEN**

Berlin, november 6. (Német
TD) A német harcirepülők esü-
lőrtökön nagyszabású támadá-
sokat intéztek Délanglia kato-
nai célpontjai és hadi jelentősé-
gű berendezései ellen. Támadá-
saikat sem a heves légvédelmi
tűz, sem az erős angol vadász-
kötélekekből alkotott záróvonal
nem tudta megakadályozni. Csü-
lőrtökön a déli órákban a né-
met harcirepülők alacsony-
szállva, áttörték az angol lég-
védelmi zárállást és mintegy
50 m-ről bombázták Sandwich
város katonai berendezéseit.
Brightonban alacsony támadás
után több épület rombadőlt. A
délután folyamán Délanglia
csapatátborait látogatták meg a
német harcirepülők. (MTD)

Berlin, november 6. Mint a
Német TI értesül, a szovjet lé-
gihaderő november 5-én össze-
sen 58 repülőgépet veszített.

**A GRUZ-HADIUT FELE HA-
LADNAK A NEMETEK**

Berlin, november 6. A Né-
met TI értesülése szerint Ala-
gir környékén a német és szö-
vetséges csapatok az ellenség
szívós ellenállása ellenére no-
vember 5-én tovább törtek elő-
lőre a gruz-hadiút felé. A né-
met közlekedési légikötélekek
támadások megindítása előtt
megtörték az erőrendszert
kiepített állásokban szívósan vé-
dekező ellenség erejét és elné-
hézfégyverét. (MTD)

**A MADAGASZKARI
HARCOK**

Vichy, november 6. (Német
TD) Madagaskár szigetén a
francia csapatok a november
4-ére virradó éjjel heves har-
cok után kiűrtették Ambalava-
ot. (MTD)

**MADAGASZKARON MEG-
SZÜNTEK A HARCOK**

Vichy, november 6. (OFI) Hiva-
talan jelentik: A madagaszkári
parancsnoka a francia kor-
mánnyal egyetértésben november 6-
ra tárgyalásokba kezdett az ellen-
féllel az ellenségeskedés megszünté-
sére érdekében. (MTD)

Vichy, november 6. (OFI) Hiva-
talan közlemény szerint Madagaszká-
ron két hónapi igen erős ellenállás
után a harcok megszűntek. A ma-
dagaszokai francia rádióállomás ab-
bahagyta adásait. November 5-én 15
óra 10 perckor adta utolsónak a kö-
vetkező üzenetet: Az események ösz-
szetöröltek, megszakítjuk a kapo-
csolatot.

Néhány órával azelőtt a főkor-
mányzó még jelentést adott kétség-
beesett helyzetéről. Ambalava 8 nap-
on át tanúsított ellenállást. A no-
vember 4-ére virradó éjszaka a kisváros a
kétezer angol támadó nyomása alatt
kénytelen volt letenni a fegyvert. A
madagaszkári francia erők főpa-
ranesnokának ettől az időponttól
már csak 27 európai katona állott
rendelkezésére. A kormány egyetér-
tésével és a további ellenállás cella-
lansága miatt nov. 5-én a tárgyalá-
sokat megkezdték az ellenségeskedés
megszüntetéséről. A közlemény az-
tán vázolja a madagaszkári harcok
egész lefolyását. (MTD)

Gibraltárból kifutott egy hajókaraván Málta felé

Berlin, november 6. A Nem-
zetközi Tájékoztató Iroda a kö-
vetkezőkben ismerteti a harce-
rek helyzetét:

Az egyiptomi harctéren a be-
érkezett legutóbbi jelentések
szerint a német—olasz páncélos
haderő tovább végzi elszakadó
mozdulatait. Mig csütörtökön a
késő délutáni órákban a katta-
rai mélyföldön élénk harcok ala-
kultak ki, amelyek során a tá-
madó angolok ismét súlyos vesz-
teségeket szenvedtek, az esti
órákban a harctér északi része
előtt rohamokra indultak az an-
gol páncélosok anélkül azonban,
hogy egyelőre érintkezésbe ke-
rülhettek volna a német—olasz
vonalakkal. Fuka és Marsa Mat-
ruh környékén a német és olasz
hátvéd páncélosok csütörtökön
éjszaka és pénteken a kora haj-
nali órákban ismét heves ellen-
állást fejtettek ki, részben ellen-
rohamok formájában. A jelentés
elkészítésekor a harcok még
folytak. A tengelyi légiereje
egész napon át fokozott mérték-
ben tevékenykedett a levegőben.
Szakadatlanul és eredményesen
támadták a tengerparti úton elő-
rehaladó angol páncélos alaku-

latokat és üzemanyagoszlopokat,
valamint a hátsó összeköttetési
vonalakat. Az ellenséges bom-
bázók támadásának elhárítása
közben a könnyű légvédelmi
erők egy alacsonyán támadó
kötélekből hat négy motoros gé-
pet lelőttek. Csütörtökön néjsza-
ka egyébként Gibraltárból kifu-
tott egy nagyobb hajókaraván,
amelyben ismét néhány repülő-
géphordozó és más angol hadi-
hajó volt. A karaván a Földközi
tenger felé tart. Az angolok nyil-
ván arra tesznek kísérletet, hogy
a máltai szigeterődöt nagyobb
utánpótlással lássák el.

A keleti harctéren csak a fel-
ső Terek-vidéken és a nyugati
Kaukázusban volt élénkebb földi
harc tevékenység, bár a kö-
zép- és északi szakaszon las-
sanként beállt fagyok újból meg-
szilárdították a földet és így le-
hetővé válik a nehezebb fegy-
verek csatasorba állítása. Mig a
Moszkvával egymagasságban
levő helyekről hajnalonként 2-5
fokos hideget jelentenek, Finn-
országban és a jegestengeri are-
vonalon 10-13 fokra süllyedt a
hőmérséklet.

125 brit hadihajó gyülekezett Gibraltárnál

Madrid, november 6. (NST)
La Linerából ideérkezett jelen-
tekek szerint a csütörtöki nap
folyamán a gibraltári kikötőbe
nyolc brit romboló, azonkívül
pedig 25 harcirepülőgép, köz-
lük hat ugynevezett repülőgépről
érkezett. Ezidőszereint a gibraltá-
ri kikötőben összesen 125 ha-
dihajóegység horgonyoz. Mint
La Linerából jelentik, a gibraltá-
ri hadiflotta ezidőszereint egy
csatahajó, három repülőgép-
anyahajó, hat cirkáló, 32 rom-
boló, 20 korvet és számos gyors-
naszád.

Spanyolországban rendkívül
nagy fontosságot tulajdonítanak
az elalameini harcoknak és
csak természetes, hogy ilyen
körülmények között a gibraltá-
ri helyzet jelentős szerepet ját-
sszik. Megállapítható, hogy Gibraltár
az utóbbi hetekben hadi-

anyagszállító központtá fejlő-
dött ki és ez a körülmény nagy-
mértékben hozzájárul a földköz-
zítengeri helyzet kiéleződésé-
hez. Madridba naponta érke-
nek hírek a gibraltári fejlemé-
nyekről és ezek a hírek kivétel-
nélkül arról szólnak, hogy
Gibraltárban lázas katonai te-
vékenység uralkodik, a fegy-
verszállítványok pedig napról-
napra nagyobb méreteket öle-
nek. Nyilvánvaló, hogy brit
részről minden elkövetnek an-
nak érdekében, hogy Gibraltár
történelmi várrá alakít-
sák át. A lalineaí jelentések ar-
ról számolnak be, hogy a
britek számos páncélos harce-
csit is paratartettek és egyelőre
Madridban azon tanakodnak,
hogy a britek miként akarják
felhasználni a páncélos harce-
csikat Gibraltár védelmében.

Szilárdan tartják a németek a Gruz-hadiút kijáróját

A Terek-mentén Alagirtól ke-
letra a Szovjetet változatlan elke-
seredettséggel védekezik az elő-
retörő német páncélosok ellen.
Csütörtökön is eredménytelenül
kísérelte meg, hogy visszazse-
rezze a Gruz hadiút északi kijá-
róját. Ebből a célból a bolsevis-
ták összeszedtek több vegyes
bombázóból álló köteléket, de
azok meg sem támadhatták a né-
met páncélos csapatok élet, mert
a német vadászpilóták már ez-
előtt harcaikérszerítették és
megsemmisítették őket. 35 szov-
jet repülőgép zuhant a Kaukáz-
us északi szakadékaiba, míg a
többi gyors futásban keresett
menedéket. A nyugati Kaukáz-
usban a német hegyvidékek
ellenroham közben elfoglaltak
egy többszáz kiserődel meg-
erősített magaslati állást, mely-
nek birtoklása nagyjelentőségű
a német utánpótlás biztosítása
céljából.

A sztalingrádi harctéren a
német léghaderőnek kiemeike-
dően sikeres napja volt. A bol-
sevista tűzérési állások ellen
folytatott harcaik mellett erős
zuhánóbombázó kötelékek hatá-
sos támadásokat intéztek egy lö-
szergyár és a beketowkai erőmű
ellen. Rajtaütöttek a Volga ke-
leti partján levő szovjet utánpótló
vonalakon és a baszkümesaki
pályaudvar közelében szétrom-
boltak négy szállítványt. Egy
lőszerral megrakott szerelvény
több találat után a levegőbe re-
pült. Egy nagy létszámú katonai

amely egy kirakodó pályaudvar
mellett áll s amelyet a nehéz
légvédelmi ütegek oltalmaztak,
néhány jóllétrányzott bombával
felrobbantottak, miután az üte-
gek elnémították.
Az arevonat többi szakaszáról
nincs különösebb jelentésvaló.

**AZ AMERIKAI KONGRESZ-
SZUSI VÁLASZTÁSOK**

Stockholm, november 6. (Német
TD) Mint az angol hírszolgálat jelen-
ti, a Newyork Times pénteken a
következő ideiglenes eredmények
közölte a kongresszus választásokról:
Képviselőház: 220 demokrata,
200 köztársasági és 4 egyéb. Két
választás eredményét még nem is-
merik. Szenátus: 56 demokrata, 38
köztársasági, egy választás eredmé-
nyét még nem ismerik.
Lehetséges, írja a lap, hogy a
távollevő választók szavazatai jelen-
tős befolyást fognak gyakorolni a
választás eredményére. (MTD)

Vígyszínház

Az igazán szerelm megható hő-
költömenye! Egy híres énekes-
nő és egy bátor repülőbiz-
regényes szerelme!

Asszonyország

Fősz.: ZARAH LEANDER —
Viktor Staal — Paul Hörbiger.
Remek ének- és zeneszámok!
Reméljük november 7. éjszaka

Meteor mozi műsora
Szombaton 5 és 7 órákor utol-
jára! Jávör Pál, Simor Erzsé,
Sárdy János, Bárczy Káro
Az utolsó dal
Holnap délelőtt 11 órákor is!
Kislány, nagy kaland
amerikai vígjáték!

Utazás a Kaukázusban 40 évvel ezelőtt

Dr. Divéky Adorján egyetemi tanár nagyjértékű előadása a Népszerű Főiskola megnyitó előadásán

Az Egyetem Népszerű Főiskolai tanfolyama pénteken délután 5 óráig nyílt meg a Déri Múzeum pomázsi előadótermében, amelyet ebből az alkalomból szűkítették meg a szöveg. Ott láttuk dr. Kölcsey Andor polgármestert, dr. Jeney Endre egyetemi tanárt, a Tanfolyam elnökét, dr. Bozoky Ferenc, dr. Zádorczy Kardoss Tibor, dr. Szehtó Alton egyetemi tanárokat, dr. Bagh Sándor városi főjegyzőt és többeket városunk társadalmának lélekélőjei közül.

Az előadás előtt dr. Jeney Endre egyetemi ny. r. tanár, a Tanfolyam elnöke üdvözölte a megjelenteket és endkívül tartalmas rövid megnyitó beszédjében rámutatott az előadások fontos szerepére városunk köznevelődési életében.

A nagy tetszéssel fogadott megnyitó előadás után dr. Divéky Adorján egyetemi ny. r. tanár tartotta meg „Utazás a Kaukázusban 40 évvel ezelőtt” című kitűnő előadását.

Röviden ismertette a Kaukázust földrajzi, történelmi és néprajzi szempontból. Aztán leírta ama tanulmányútját, melyet 1902-ben tett a Vlagyir Lóczy Lajos professzor vezetésével a Fekete-tenger északi partvidékén és a Kaukázusban, tehát ott, ahol az utóbbi időkben oly fontos küzdelmek játszódtak le a harcoló felek között. A tanulmányút fiatal geográfusok kivételével

egy geológus, egy paleontológus, egy botanikus és egy orientalista is.

A tanulmányút Odesszán, Sztepanopolon, Kercsen és Novorosz-szkijszken keresztül vezetett Batumba, a Kaukázus aljába s onnan Kautaiszba és az örmény felföldre, majd pedig Tifliszt, a Kaukázus legnagyobb városát és Georgia egykori fővárosát, főleg pedig annak legérdekesebb részét, a tarka, festői és roppant mozgalmas perzsa városrészt, hol a kereskedelem bonyolódik le.

A tanulmányi csoport azután a gruz hadi úton ment keresztül a Kaukázuson és a kétszáz kilométernyi utat hat nap alatt tette meg. A felolvasó ismertette a gruz hadi út postáállomásainak rendszerét és a Kaukázus hegyeinek nagyszerűségét.

Azután a megáradt Terek folyó pusztításait írta le, melynek következtében majdnem a melységbe zuhant a tanulmányi csoport.

A síkságra érve, Rosztovon és Dél-Oroszországon át tért vissza a csoport Magyarországra. A 7000 kilométert kitevő tanulmányút öt héttig tartott.

A kitűnő előadást a közönség mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta végig és az előadót aki rendkívüli élvezetet szerzett hallgatóságának, lelkesen ünnepelte.

A Monti Kör legközelebbi programja:

magyar és olasz nyelvű előadások, olasz írásművek olvasása és fordítása

Az első ülésen a Pinnocchio-regényt kezdték olvasni

Az olaszbarátok Monti Köre november 4-én tartotta első összejövetelét. Az ülés lefolyásáról lapunk tegnapi számában közöltünk tudósítást.

Most azt közöljük még pótlólag, hogy az első összejövetel a magyar—olasz testvériség igaz bensősége ünnepé volt. Megjelent ugyanis azon az Olasz Kulturintézet vezetősége és több tagja is, a csoport élén Gaetano Trombatore egyetemi tanárral, az Olasz Intézet igazgatójával. Követte őt a sorban Falco Tempesti, az Olasz Intézet új tanára.

A Monti Kör az elmúlt években minden héten kedden tartotta azokat az összejöveteleket, amelyeken magyar és olasz nyelven tartottak előadásokat, megbeszéltek az olasz szellemi, gazdasági és politikai élet fontosabb eseményeit, összevetették azokat a magyar élet eseményeivel s így állapították meg a szükséges tennivalókat.

A Monti Kör célja ugyanis elsősorban az olasz kultúra ismertetése Magyarországon és a magyar kultúra ismertetése Itáliában. Másik fontos célja a magyar—olasz barátság ápolása személyes érintkezések útján. Ezt a célt két módon próbálták megvalósítani, egyfelől olasz előadókat hívtak Debrecenbe a Monti Körbe, másfelől kirándulásokat, tanulmányutakat rendezett a Monti Kör Olaszországba. Felhasználták a Nyári Egyetem előadásait is arra, hogy az ideérkezett olasz hallgatókkal baráti kapcsolatokat teremtsenek és így tegyék ismeretie a debreceniek olasz-barát munkásságát.

Ugyanezt a munkát kívánja továbbfolytatni a Monti Kör, most is a második világháború negyedik évében. Már a legközelebbi időben megkezdődnek az előadások a rendszeres heti összejöveteleken. Az első előadók dr. Ember Ernő és dr. Bod

nar Imre középiskolai tanárok lesznek.

A Monti Körnek tagja lehet minden olasz-barát ember, aki a Kör munkájában részt óhajt venni és a csekély évi tagsági díjat fizeti. Mastantól kezdve olyanok is beléphetnek, akik nem beszélnek az olasz nyelvet. Jelenkezni lehet Csobán Endre főlevéltárosnál és dr. Ember Ernő ref. gimn. tanárnál. A Monti Kör első összejövetelén, mint jelentük, Csobán Endre elnök Franco Vellani Dionisi hősi tetteről és a fasizmus nagy ünnepeiről, a Marcia su Roma évfordulójáról emlékezett meg. A munkaterv megállapítása után olasz szöveg olvasásába kezdtek a Monti Kör és az Olasz Kulturintézet tagjai. Calodi szatirikus regényének, a Pinnocchio-nak két első fejezetét olvasták fel és fordították le. A szöveg általános tetszést aratott.

A jelenlévők nagy tetszéssel hallgatták, miképpen lejegyeztette majdnem halálra Cillegia mestert egy beszélő kezdő darab fa, miként ajándékozta azt Geppettonak, egy ágról-szakadt bábfaragónak, s miként faragott abból Geppetto egy minden tagját hajlítani sőt járni is tudó babát.

A következő összejövetelen, mely a Zenekedvelők Körének hangversenye miatt nem kedden, hanem valószínűleg szerdán lesz, a regény harmadik és negyedik fejezete kerül olvasásra és fordításra. Ezekben Geppetto lakása és a Pinnocchio-nak nevezett bábú első kalandjai vannak leírva.

Izlettől közöljük Geppetto lakása butorzatának leírását. Egy rossz szék, egy nem kevésbé rossz ágy és egy teljesen rozott asztal. A hátsó falon kandalló látszik lobogó tűzzel. De az egész csak festve van. A tűzőn fazék áll, amelyben hevesen forr valami és sűrű gőzt bocsát ki. természetesen ez is festett

Az összejöveteleket a Páll-szörözben tartja a Monti Kör. Mivel az esti fél 9-es kezdés miatt többen nem lehetnek jelen az első ülésen, szó van arról, hogy az összejöveteleket hat órától fél nyolc óráig tartásák. Erről az érdeklődőket értesíteni fogja a Kör vezetősége.

Dr. Varsányi Imrét járásbíróvá nevezték ki Beregszászba

Budapest, november 6. A Kormányzó az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Varsányi Imre debreceni kir. törvényszéki titkárt a beregszászi kir. járásbíróvához járásbíróvá kinevezte. (MTI)

Ősszel kell szántani a tavaszok alá

Az októberben elvégzett őszi szántás után a tavaszok nemcsak nagyobb és jobb termést adnak, hanem a gazda, ha egyébként annyi őszi vetett, mint tavaly, akkor az őszi mélyszántás után pénzügyalomban is részesül. Az ország ezt az áldozatot azért hozza meg, mert a jelenlegi háborús viszonyok között igen fontos termelési és közellátási érdekek fűződnek ahhoz, hogy a gazdák minél nagyobb mezőgazdasági területen végezzék el az őszi szántásokat. A katonai igénybevételek miatt kevesebb erő áll ugyan a gazdák rendelkezésére, de a munka jó beosztásával és a munkaidő helyes kihasználásával ezzel a nehézséggel meg kell és meg is lehet küzdeni.

Az ősszel mélyen szántott talaj a téli csapadékokat jobban fogadja be és megfelelőbben raktározza el, mintha tavasszal szántjuk. Szárazságra hajló éghajlatunk alatt ennek igen nagy jelentősége van, mert az ősszel szántott, kellő nedvességgel bíró talaj kevésbé szárad ki és benne a tápláló anyagok a növényzet nagyobb hasznára válnak. A jól átfagyott őszi szántás elmulasztása tavasszal sokkal könnyebb, a vetés általában gyorsabban és jobban végezhető el és a tavaszi munkák terhelődése kisebb.

Tehát a gazdának nagy előnyére szolgál, ha ősszel minél több szántást végez, de ez egyenesen kötelessége a közérdek szempontjából, mert a mezőgazdaság teljesítőképességét fokozni kell, mennyiségben és minőségben a lehető legnagyobb termést kell biztosítani.

Az a gazda, aki őszi szántást legalább 15 cm. mélységben december 1-ig végez, minden kat. hold után 10 pengő jutalomban részesül. De ismétéljük: csak abban az esetben, ha az illető gazda legalább annyi őszi vetett, mint tavaly.

A gazda, aki erre a szántási jutalomra igényt tart, kérjen a községi előjáróságtól bejelentőlapot és azt kitöltve legkésőbb január 15-ig adja be az előjáróságnál. Az így bejelentett őszi szántásokat a gazdasági felügyelők ellenőrzik és amennyiben a bejelentés a valóságnak megfelel, úgy az érdekelt gazda még a tavasz folyamán megkapja a kat. holdankint 10 pengő jutalmát.

Ez a jutalom igen jelentékeny támogatást jelent a gazdák részére, akik olyan időpontban juthatnak pénzhez, amikor forgótékere a legjobban szükségük szokott lenni, de nemcsak a jutalomért végezzük el az őszi szántásokat, hanem azért is, mert az október—gazdálkodás ezt kívánja, mert így biztosíthatunk nagyobb terméseredményeket és több jövedelmet, végül — de nem utolsósorban — azért is, mert ma a termelési közérdeket szolgáló minden gazdának elsőrendű hazafias kötelessége.

Kedden ülést tart a képviselőház

Budapest, november 6. A képviselőház pénzügyi bizottsága pénteken délelőtt Szabó Gusztáv elnöklésével le tárgyalt a pénzügyi tárca költségvetését. Reményi Schneller Lajos pénzügyminiszter kimerítően válaszolt a felszólalásokra, majd a bizottság a pénzügyi tárca költségvetését részleteiben elfogadta. Ezzel a költségvetés bizottsági tárgyalásai befejeződtek. A képviselőház szombati ülésén beterjesztik a bizottsági tárgyalásokról szóló jelentést és a jövő hét keddjén megkezdődik a költségvetési vita a képviselőház plénumában. (MTI)

A régi magyar fazekasok mentették meg agyagiparunk ősi emlékeit

A kultuszminiszter nyitotta meg az első magyar kerámia kiállítást

Budapest, november 6. Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásiügyi miniszter ma délután előkelő közönség jelenlétében Varga József iparügyi miniszter és Szendy Károly polgármester társaságában nyitotta meg az iparművészeti társulat kiállító csarnokaiban az első országos magyar kerámia kiállítást.

A miniszter megnyitóbeszédében hangsúlyozta, hogy a magyar iparnak dicsőséges múltja van. Gyökerei a honfoglalás korába nyúlnak vissza. A mi népünk különösen tehet-

Dr. Révész Gézáné
textil üzletét
hangya udvarból
áthelyezte
Csapó-u. 10. alá

Milánóban ellenséges bombatámadást élt át Kollár Livia

Elete legszörnyebb és legemlékezetesebb útjáról beszél a Csokonai színház kitűnő művésznője

Szardán érkezett meg a színházhoz a távirati értesítés: Jövök, Livia. S másnap éjszaka befutott a debreceni állomásra, ahol barátai és ismerősei fogadták sok-sok virággal és szeretettel az örök nyári országából megtért Kollár Livit.

A megállapítás egyhangú volt: Livia semmit sem változott. Pedig milánói utójára láttuk, hosszú idő telt el, közel két hét. Talán a bőre lett egy fénnyel, de végeredményben most is ugyanaz a bájos kis biedermaier-baba, aki néhány héttel ezelőtt Debrecenből elindult az olasz szívek meghódítására.

S az attak sikerült. Első olasz állomásán, Rómában már lelkesedéstől izzó olasz barátai szívek várták rá. De meséljen talán maga a művésznő, akinek ez az útja élete legszörnyebb, de egyben legizgalmasabb emléke maradt hosszú ideig.

Sok-sok bizalommal és ambícióval október hó 23-án érkeztem meg első olasz állomáshelyemre, a feledhetetlenül szép Rómába. Már az állomáson kellemes meglepetés várt. Virágokkal megrakodva Páll Antal magyar kultúrattas, az ATA filmprodukciónak igazgatója és két kedves magyar leány társaságában vonultam be a városba, ahol az egyik legfényesebb szállóban, az Excelsiorban bérletet kötöttem a színházra. Rómában a magyar követségen vettem részt közös ebéden, ahol egy régi nagyon kedves barátommal, Tasnádi Fekete Mariával találkoztam össze, akinek szintén most forgatják egyik olasz filmjét.

Rómában külön titkárnot is kaptam, mellette kíséretül Gagygy Judit személyében, aki bemelegítő olaszórát adott. Az ő társaságában folytattuk utunkat tovább Nápolyba a varázslatos szépségű Pompeibe és az örök szerelem városába, Velencébe.

Utunk célja a filmfelvételek helye, Milánó volt, ahova szombaton indultam el. Ez az utam volt talán életem leggyönyörűbb, de talán legdrámább napja. Késő este volt már amikor váratlanul angol gépek letekenttek a láthatáron s üdözösvették a gyorsvonatunkat. Rettenetes hangja kezdődött meg a vonat és az

ülésnek bizonyult az agyagformálás terén. A régi magyar fazekasok mentették meg számunkra az agyag ipar ősi emlékeit. A mai modern kerámia és agyagipar mesterelben is az öreg falusi fazekasok utódait látja. Legyenek büszkék ősikre, kik megmentették számunkra a múltat, megmutatták a színeket és átadták a formákat. Alkotásaik bizonyítják, hogy helyes úton jártak. A magyar kerámia ma is sorsdöntően fontos hivatása van.

üldöző gépek között. A vonat közönsége azonban ennek ellenére is példás nyugalommal várta a fejleményeket. És hála Istennek itt nem is történt komolyabb baj, több mint 10 kilométeres vad futás után az üldöző gépek eltértek irányunkból és sértetlenül futottunk be a városba.

A Continentalban bereltünk szobát s azon nyomban lefeküdtünk. Természetesen egy falatot sem bírtam enni. Még ebren voltam, amikor megszólaltak a szirénák. Azonnal felöltöztem, de tovább már nem jutottam, mert elvesztettem az eszméletet. Három órával később egy Vöröskeresztes kórház ágyán ébredtem fel, de semmit sem láttam. Három napig fekvtem a kórházban, míg végre ismét elhagyhattam az ágyat. Szemem még mindig gyenge volt, a közvetlen a szálloda közelében lecsapódott bomba légnyomásától, de életem és mozgatom. Boldogdódtam a filmem forgatása is. Gyönyörű, biedermaier ruhában énekes szerepet játszottam. Négy napig tartottak a színes film felvételei, ami után ismét tovább folytattuk utunkat Lelbachból Postumiba, Velencébe, Triesztbe. Utunk további folyamán hallottam, hogy gyártási telepünket szintén bombatalálat érte, melynek újjáépítésén most dolgoznak. Ez az én gyönyörű, feledhetetlen emlékem Itáliából, ahova nagy színes játékfilmem forgatására kártyesony után fogok visszatérni...

(Tör.)

Csokonai Színház
Szombaton este, vasárnap délután és este bérletfélékben a
Párisi express
folytatja sikersorozatát! Robbanóban vídám operett, csak felnőtteknek!

Másfélezer pengő értékű ruhaneműt lopott Szepes-tanyán egy szándékos emberölésért és lopásért elítélt volt ápolónő

Szegényes és piszkos ruhában fát szőlőg fátadnan lért be a mi- nap Péntek László nagyszepesi gazdálkodó tanyájára Bujna Margit, 22 éves elvált, volt ápolónő. Elmondotta, hogy nagyon el van fáradva, beteg is, napok óta nem evett meleg ételt, ezért a jószívű gazdálkodó és felesége megsajnálta és befogadták lakásukba, amíg kipihen magát és kisse megerősödik.

Bujna Margit már negyednapja élvezte a gazdálkodó vendégszeretét, amikor Péntek László és felesége bejöttek a városba, de a lakásban ott maradt a fiatal volt ápolónő. Késő délután tértek vissza a tanyára, ahol nagy meglepetéssel konstataáltak, hogy távollétek alatt valaki felfeszítette a szekrényt és azt úgyszólván teljesen kifosztotta. Eleinte nem gyanakodtak Bujna Margitra, csak akkor, amikor hasztalan keres- ték, mert nyomtalanul eltűnt.

A károsultak ekkor megállapították, hogy a pihenésre befo- gadott Bujna Margit fészítette ki a ruhásszekrényt s abból el- vitt egy fekete szilkszin prémés télikabátot, aminek a zsebében 870 pengő készpénz volt. Ugyan- csak magával vitt egy női beke- cset, különböző ruhadarabot, az élelőkamrából öt kilónyi fehér- szalonnát, négy liter zsírt, 5 ki- ló nulláslisztet s mindezt belerak- ta két vesszőkosba s azzal vitte el. A kár túlhaladja a másfél- ezer pengőt.

A károsult feljelentésére az- tán megindult a csendőrségi nyomozás a szökésben levő volt ápolónő kézrekerítésére. Ország- szerte körözték, mivel a környék nem sikerült nyomára buk- kanni végül is sikerült elfogni, miután már megjárta a fővárost, sőt Lévat is.

Mint kihallgatásakor beismer- te, a lopást csakugyan 5 követ- te el, ebben már gyakorlata is volt, hiszen lopásért háromszor

volt fogházra itelve, egyszer pe- dig szándékos emberölésért ítél- ték el. A lopást beismerte ugyan azonban a lopott holmink nagyré- sze mégsem került elő, mert azt már eladta.

Elmondotta, hogy a tanyáról egy, az országúton talált sze- kérről ment el, előbb Szoboszló- ra, ott egy másik szekerre ké- redkedett fel s úgy ment el az egyik kabai őrházig. Ott két ka- bátot, aztán egy kilónyi szalon- nát és még más apróságot olosón eladott, majd egy magánautón folytatta az útját Törökzent- miklósig, ahonnan mostmár vo- pattal rohogott be a lopott pénz- zel és ruhával Budapestre. A pénzből kényelmesen megélt, utazott is, járt Lévaig is, ahol szintén áruba bocsájtott egyet- mást a lopott zsákmányból.

A csendőrségi nyomozás befe- jezése után csütörtökön reggel átkísérték Bujna Margitot a deb- receni ügyészségre, ahol előze- tes letartóztatásba került.

Ma tárgyalja a 42-es bizottság a köztisztviselők háborús átalányát

Jelentették már, hogy még ezen a héten összehívják a 42- tagú országos bizottságot an- nak a fontos kormányrendelet- nek a letárgyalására, amely a háborús különmunkaátlányt rendszeresíti a közalkalmazot- tak számára. Az intézkedés most meg is történt: a 42-es or- szágos bizottság ülését ma del- előtt két tizenegy órára tűzték ki.

A képviselőház miniszterel- nöki tanácsstermében ül össze a bizottság, hogy letárgyalja a 6500/1942. M. E. számú rende- lelet; ez a rendelet a közszolgá- latban a háború folytán előál- lott személyi hiány pótlásáról, a háborús különmunkaátlány rendszeresítéséről és a családi pótlék újabb megállapításáról szól.

A 42-es bizottság ülése elé nagy érdeklődéssel tekint a tisztviselőtársadalom, ami ter- mészetes is, mert hiszen ez a

rendelet közvetlenül érinti anyagi helyzetét. Ebből az al- kalomból érdekesnek tartjuk is- mertetni a jövőévi költségvetés néhány adatát. Jelenleg 147.392 a tényleges tisztviselők és al- alkalmazottak létszáma a köz- igazgatásban, az állandó munká- sóké 9426, a nyugdíjasoké, özvegyeké és árvaé pedig 95.341.

Az utolsó trianoni esztendő- ben, 1938-ban, a tényleges tiszt- viselők száma 77.863 volt és azóta a négy országgyűlési fordulatán több mint kétszeresére emelkedett: az állandó munká- sok létszáma 1938-ban 6029, a nyugdíjasoké 66.614 volt. A sze- mélyi járandóságok jelenleg 888.8 millió pengőre rúgnak, a nyugellátások pedig 272 mil- lió pengőt tesznek ki, míg az utolsó trianoni esztendőben a személyi járandóságok 273.7, a nyugellátások 153.8 millióval szerepelnek.

Jelentősen csökkent a bűncselekmények száma Debrecenben

Kiss Sándor rendőrfőkapitányhelyettes, a debreceni rend- őrkapitányság vezetője jelenté- se szerint az elmúlt hónapban Debrecenben örvendően csök- kent a bűncselekmények száma. Míg szeptemberben 790 bűncse- lekményt írtak, addig októ- berben csak 611-et. Ezek közül is 240 idegen hatóság megkere- sése volt, így a helyi keletke- zésű bűnügyek száma 371. Ez- zel szemben szeptemberben 213- mal több volt a helyi keletke- zésű bűnügyek száma.

A bűncselekmények megosz- lása a következő: hamisítvány- ság bűntett 3, rágalmas bűntett 1, szemérem elleni bűntett 2, testi

sértés bűntett 1, vétség 6, ma- ganlaksértés 2, lopás bűntett 27, vétség 265, sikkasztás bűntett 2, vétség 12, csalás vétség 12, okirathamisítás bűntett 2, va- gyonrongálás 2, tűzokozás vét- ség 1, háborús törvényekbe- rendelethez ütköző vétség 32.

Jelentősen csökkent a kihá- gások száma is. A szeptemberi 1288 kihágással szemben októ- berben 1101 kihágási ügyben in- ditottak eljárást.

A debreceni rendőrség előze- tes letartóztatásba helyezett 14 tettest.

A bűncselekmények által oko- zott károk összege 85.234 pengő, ebből meztől 25.000 pengő.

Tízezer pengős megvesztegetéssel akarta kiszabadítani Fogel Andort a munkatáborból két testvére

Klein Lajosné és Csillag Istvánné a vizsgálóbírósg letartóztatta

A Debreceni Ujság—Hajdú- föld pontéki számában hírt ad- tunk arról, hogy a debreceni törvényszék vizsgálóbírója elő- zetes letartóztatásba helyezte Barta Pálnét, Barta Pál Piacu- 5. szám alatti rövidáru nagyke- reskedő feleségét, valamint egyik alkalmazottját, Erdős Anna 80 éves magántisztviselőt, mert alaposan gyanúsították a honvédelmi munkakötelezettség fonalatos kijátszására irányuló bűntettrel. A két letartóztatott egy debreceni úriasszony segít- ségével megvesztegetés útján megkísérelte Barta Pált a mun- kaszolgálati beosztás alól men- tesíteni, ezért négyezer pengőt át is adtak megvesztegetés cél- jára. A terv a hatóságok tudom- sára jutott, s most mindket- ten a vizsgálóbíró előtt tett beis- merő vallomásuk alapján elő- zetes letartóztatásba kerültek.

Ezzel kapcsolatban utaltunk arra, hogy hasonló ügyben má- sik két zsidó nő ellen is folyik az eljárás, akik azóta ugyancsak előzetes letartóztatásba kerül- tek.

Klein Lajosné született Fogel Ilona 30 éves derecskei születé- sű debreceni lakos zsidónő és Csillag Istvánné született Fogel Margit 28 éves debreceni zsidó férjes asszony Fogel Andor debreceni kereskedő két testvé- re ellen indult megvesztegetés, illetve a honvédelmi kötelezett- ség fonalatos kijátszására irán- yuló bűntett miatt eljárás.

Fogel Andor zsidó kereskedőt október 27-én honvédelmi mun- kaszolgálatra osztották be és Gyomára rendelték szolgálatté- telre. Ebbe a minden zsidóra ki- vétel nélkül egyaránt törvény erővel kötelező intézkedésbe Fo- gel Andor két testvére nem tu- dott beletörődni és mint a nyo- mozati adatokból kiderült, két nap múlva már megindult mes- terkedésük Fogel Andornak megvesztegetés útján való sza- badonbocsájtására.

Evégből nem riadtak vissza attól, hogy egy szolgálatban le- vő zászlóval összekötésbe ke- rülve kíséreltet, fogynak na-

gyobb pénzösszeg felajánlásával arra, hogy a zászlós segítségé- vel egy főorvost megveszteges- senek.

A két gyanúsított ezért auton elutazott Gyomára s ott a meg- vesztegetésbe közvetítőként ki- szemelt zászlósnak át is adtak tízezer pengőt azzal a céllal, hogy ezt adja át a katoná orvos- nak s kérje meg, hogy Fogel Andort nyilvánítsa betegnek, s ilyenformán bocsássa el a mun- kaszolgálati kötelezéstől.

Az illetékes katonai nyomozó- hatóság azonban bizalmas érte- sítés alapján éppen abban a pill- lanatban lepte meg Klein La-

josné és Csillag Istvánnét, amik- or a tízezer pengőt kifizették a megvesztegetés céljára. Mind- ketten nyomban eljárás alá ke- rültek s most a vizsgálat lefoly- tatása után átadták őket a kirá- lyi ügyészségnek.

Klein Lajosné és Csillag Ist- vánnét a múlt nap hallgatta ki dr. Nyerges Miklós vizsgálóbíró, aki előtt a két gyanúsított beis- merő vallomást tett, amit a nyo- mozat egyéb adataival is meg le- het erősíteni. Kihallgatásuk után mindkettő előtt kihirdette a vizsgálóbíró előzetes letartó- zatusukat s nyomban beutalták őket az ügyészség fogházába.

Három öngyilkossági kísérlet gyógyíthatatlan betegség miatt

Debrecenben a múlt nap há- rom súlyos öngyilkossági kísér- let történt. Valamennyi öngyl- kosjelölt azért akart megválni az élettől, mert hosszú idő óta gyógyíthatatlan betegségben szenvedett.

Varga Lajos 29 éves segéd- munkás, József királyi herceg- utca 68. szám alatti lakost ré- góta súlyos reuma kínozta. Min- dent elkövetett, hogy megszaba- duljon a kellemetlen bajtól, gyó- gyíttatta betegségét, az azonban csak nem mulott el. Varga La- jos emiatt nagyon elkeseredett és egy meggondolatlan pillan- atban nagybőrmennyiségű sósa- vát ivott. Tettét szerencsére fel- fedezték még idejekorán. Ertesi- tették a mentőket, akik a bel- gyógyászati klinikára szállították. Itt gondos kezelés alá vet- ték, állapota súlyos, de nem életveszélyes.

A másik öngyilkossági kísér- let szereplője egy fiatalkorú le-

ány, akit már több ízben kezel- tek az idegklinikán. Itt gyógy- szert is kapott legutóbbi keze- lése után, amelyet odahaza, Mi- kepéres-úti lakásán szedett. Be- tegsége azonban csak nem gyó- gyult, sőt annyira súlyosbodott hogy egyik karja megbénult. F- nagyon elkeserítette a fiatal l- ány s a múlt nap egyszerre 15 gramm gyógszert vett be. Szer- rencsére szülei csakhamar fel- fedezték a könnyen végzetessé válható öngyilkossági kísérletet. A mentők kiszállították a belki- niklára. A leány zsebében búcsú- levelet is találtak, amelyben meg- írta, hogy kézbémúlása nagyon súlyosan érinti, mivel nőszabó és így nem folytathatja nagyon szeretteit mesterségét. Így pedig neki nem ér semmit az élet, meg- váltik hát szenvedéseitől.

Sóni Bálintné született Kocz- ka Juliánna kocsivezető neje, Kerekes Géza-utca 4. szám alatti lakos gyógyíthatatlannak vélt betegsége miatt ismeretlen mér- get vett be. Súlyos állapotban szállították be a debreceni bel- gyógyászati klinikára. Gondos kezelés alá vették. Állapota nem súlyos.

A három öngyilkossági kísér- let ügyében a debreceni rendőrség és ügyészség a nyomozást

Négy pengős árban akarta forgalomba hozni a PIPERESZAPPANT egy uifelhértői ügynök

A debreceni királyi ügyész- ségre a múlt nap kísérték át Csapó Lajos 30 éves cseventevöl- gyi születésű uifelhértői lakost, aki ellen súlyos bűncselekmény- nyeknek a gyanúja merült fel.

Csapó Lajos ugyanis a nyo- mozati adatok és saját beismerő vallomása szerint is közszükség- leti cikket, éspedig pipereszapp- annal üzérkedett, amennyiben jogtalan úton szerzett szapp- ant a maximálisnál jóval ma- gasabb áron hozott zúgforga- lombba. Beismerése szerint Iz- rael Mór debreceni lakostól 110 darab tízdekás és 25 darab húsz- dekás, tehát összesen 16 kiló pi- pereszappant, olyan közszükség- leti cikket, aminek a forgalma hatóságilag korlátozva van, nyé- részkedési célból átvett olyan megállapodással, hogy azt 2.50 fillérért, illetve 4.— pengőért árusítja s a nyereségen Izrael Mórral egyenlően megosztózik.

Mivel Csapó Lajos ezzel a be- ismerésével igazolta az ellene felmerült súlyos gyanút, a viz- sgalóbírósg elrendelte letartó- zatusát.

Ebben a pillanatban azonban még egy másik bűncselekmény- nek a gyanúja is terhell Csapó Lajost.

Nevezetesen Harlstein Dezső debreceni lakosnál korábban el- zálogosított ingóságait azzal az ígérettel szerezte vissza, hogy a 680 pengő kölcsönösszegért és a

120 pengő kamatért egy állítóla- gos sógora írásbeli kezességet vállalt. Az ingóságokat meg is kapta Csapó, az állítólagos só- gor azonban nem létezett, így a fonalatos család vétsége is fennforogni látszik Csapóval szemben, akinek kettős bűnügye rövidesen a törvényszék elé ke- rül elbírálás végett.

Nem gond

a ruházkodás, mert

- téli kabátot
- átmeneti kabátot
- sportöltönyt
- liúruhákat

jó minőségben, ol- csó, szabott árban á r u s í t u n k

Grünfeld
úriszabóság
Kistemplom mellett

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

HIREK

A Magyar Élet Pártjának hírei

KÖZPONTI PARTIRODA: Arany Bika-szálló félemelet, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kérvényeket átvesznek minden hétköznap délelőtt 9—1 óráig.

A MAGYAR ÉLET PÁRTJÁNAK TÁRSASKÖRE az Arany Bika-szálló félemeletén nyitva minden nap délelőtt 9—1 óráig és délután 3—9 óráig.

HÁJDÚ VARMEGYE MAGYAR ÉLET PARTI VEZETŐSÉGE minden hétfőn és pénteken a főispáni hivatalban délelőtt 9—12 óráig panasznapot tart, amikor is a kérelmek és panaszok a varmegyei központi MEP titkárnak adhatók át.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLATA

„Kigyó” Dr. Mihalovits Jenő, Piac-utca 31. Telefon: 30-95. — „Tisza” Jónap Aladár, Péterfia-utca 61. Telefon: 24-52. — „Csillag” Beke Barna, Árpád-lér 1. Telefon: 29-32. — „Szent Háromság” Homokkert, Szabó Kálmán-utca 14, Sallay László. Telefon: 17-09. — „Mátyás király” Papp Gyula, Nyilastelep, Vámospécsi-út 16. Telefon: 32-01.

Emlékeztető!

Ma, szombaton a vasárnapi lapunk számára este fél 10 óráig veszünk fel apróhirdetéseket.

Köznap 10 szolgó 60 fillér, vasárnap 10 szolgó 80 fillér. Egyedül felvételi hely lapunk kiadóhivatala, Ferenc József-út 56. sz. (Megyeház mellett.)

Emlékezzünk

NOVEMBER 8.

1916. A vakmerően elszánt vállalkozó szellemnek és hőies eszelekvőkészségnek ragyogó példáját szolgálta a volt kecskeméti 38. közös gyalogezred III. zászlóaljának állományában Berla-Magó István tartalékos zászlós, mint szakaszparancsnok. Kirilbaha-tól keletre a Fruntea 1473 méter magas hegyre való támadásnál szakaszának az volt a feladata, hogy mint oldalvél a jobb szárnyat biztosítsa. Az igen nehéz terepen való előretökélést az ellenség főállása felé rendkívül módon megnehezítette azon körülmény, hogy a támadókat egy géppuskás fészék oldalozta. A nehéz helyzetet kiváló érzékeléssel megítélve hős lelkéből fakadó példadandásával legénységét magával ragadta, az ellenséges támpontot megrohambaolta. Veszélyt nem ismerő bátorsággal szakasza élén rontott az ellenségre és azt elkeseredett küzdelemben visszavetette. Sok fogoly és két géppuska tanuskodtak a győzelemtől. Tündöklő bátorsággal végrehajtott, teljes sikert eredményezett vívő előjárása tette csak lehetővé, hogy a magas helyre irányuló nehéz támadásunkat siker koronázza. Ő maga súlyosan megsebesült. A nagy és kis élist vívőjei érdemeit már előzőleg kiérdemelte, most az arany vívőjei érdemmel jutalmazták.

— **Hamupipőke** meseoperettet november 12-én, nyolcadikán, tizenötödikén délután négykor, Szappanos-utca tizenhat alatti megnézzé!

— **Jutalmat kap a 24.344 sz. kenyérfegy megtalálója.** Az elmúlt nap elveszett a Széchenyi-utca és Nyugati utca kereszteződéstől a Forgács-utcaig terjedő szakaszon a 24.344 számú kenyérfegy. Becsületet megtalálója szíveskedjék dr. Erdélyi Gáborné, törvényszéki vizsgálóbíró feleségének címére, Forgács utca 4. szám alatti jutalom ellenében beszolgáltatni.

Itt vannak az új izzólámpaárak

A közellátási miniszter megállapította a Tungstram, Orion és Osram izzólámpák egységes fogyasztói árát. Az erről szóló rendelet ma jelent meg a hivatalos lapban.

Alább közöljük a közfogyasztásban leginkább használatos izzólámpák legmagasabb fogyasztói árát, amelyet az ország egész területén egyformán érvényesek. A 15 és 25 dekalumenes Tungstram, illetve Orion kripton lámpák fogyasztói ára 2.14 pengő, a 40-eseké 2.55, a 65-ösöké 3.25, a 100-asoké 4.12, a 125-ösöké 4.90 és a 150-eseké, ami 100 wattos lámpának felel meg. 5.42 pengő.

Az Osram kripton lámpák felül homályosított kivételben a következő árakért hozhatók forgalomba: 25 wattos 2.14 pengő, 40 wattos 2.55 pengő, 60 wattos 3.25 pengő, Tungstram, illetve Orion kripton lámpák opál burában: 15 wattos 2.72 pengő, 25 wattos ugyanannyi, 40 wattos 3.22 pengő. Tungstram, illetve Orion kripton gömblámpa opál burában ugyanilyen áron hozható forgalomba, a 60 wattos ilyen lámpa ára 4.02 pengő. Világos burában a 15 és 25 wattos lámpa ára 2.68 pengő, a 40 wattosé 3.10 pengő, a 60 wattosé 3.92 pengő.

Felsorolja a rendelet a Tungstram,

illetve Orion dekalumen sorozatba tartozó régebbi típusú, légűres, illetve argon gáz töltésű izzólámpák árát, továbbá az általános világításra szolgáló Osram izzólámpák árát. A 25 wattos Osram lámpa ára 2.14 pengő, a 40 wattosé 2.55, a 60 wattosé 3.25, a 75 wattosé 4.12, a 100 wattosé 5.44, a 150 wattosé 7.72 a 200 wattosé 10.40, a 300 wattosé 13.40, az 500 wattosé 16.68 pengő. Közli a rendelet a Tungstram, illetve Orion légtalmi lámpák árát is, továbbá a Tungstram, illetve Orion gáz töltésű opál lámpák árát, valamint az Osram opál lámpák árát. A 25 wattos opál lámpák ára 2.66, a 40 wattosé 3.06 pengő, a 60 wattosé 3.56 a 75 wattosé 4.50, a 100 wattosé 5.96 pengő.

Megállapítja a rendelet a napfénylámpák, a közúti, diszkvilágítási és olvasólámpák, a különleges világítási célokra szolgáló izzólámpák, úgy mint fotó, sötétkamra, nagytű, házimozzi, hangosfilm, műtő, keskenyfilm, mozivetítő, filmstudio, szoffita, fényező, akkumulátor, banya, rádióskála, rúdelem, kerékpár, telefon, fényreklám, parázfény, áramjelző, karácsonyfa, higanygőz és csőlámpák árát. 4.5 volt feszültségű a rúdelemlámpák ára 34 fillér, 6.2 volt feszültségű 58 fillér.

— **Krayer festéküzlet közleményei:** Kész külső festék érkezett tetőre, kerítésre, ereszaljra zöld, szürke, barna színekben. Vegyen, amíg van, mert itt a tél.

— **Ketten ütök egy kerékpáron.** — elgázoltak egy kislányt. Hadházi István nyírbátori lakos másodmagával ült a kerékpárján és lámpa nélkül ment az elsötétített utcán. Velük szembe jött Bihari Mariska nyírbátori kislány, akiről a vizsgálatlan hajtás következtében elgázoltak. A törvényszék a gázoló kerékpárosokat pénzbüntetéssel sújtotta.

— **Leváltás után halálra gázolta soförtársát.** Farkas Gábor nyírbátori lakos gondatlanságból okozott emberöléssel vádoltan állott a nyíregyházi törvényszék előtt. A gróf Károlyi uradalomban történt a szerencsétlenség, ahol a szántási munkálatok az éjszakai órákban is folytak. Szobor Károly soförtársát éjjel váltotta a munkában Farkas Gábor, akinek még nem volt traktorvezetői vizsgája, így iogtalanul ült a gépre. Szobor Károly a váltás után lefeküdt aludni, szerencsétlenségére éppen azon a területen, ahol a gép ült s Farkas vizsgáztalanságból halálra gázolta szerencsétlen társát. A törvényszék Farkast egyhónapi fogházra ítélte, büntetését azonban próbaidőre felfüggesztették.

— **NÖGYÓGYÁSZATI MEGBETEGEDÉSEKNEK** gyakran már egy kis pohár kermészettel „FERENC JÓZSEF” kermészettel is nagyon könnyű, lágy bétkürités érhető el, ami igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Kérdezze meg orvosát!

— **Dr. Naményi Gyuláné, Szentendrei Olga** gyorsíró, gépiró iskolájában az új tanfolyam november elején kezdődik. (Eng. 6475.) Batthyányi-u. 1. szám. Vidékieknek vasútkedvezmény.

— **Teljes erővel folyik a mezőgazdasági gépekéio.** Mint ismeretes a kormány a mezőgazdaság fejlesztési törvénnyel kapcsolatban nagyobb arányú mezőgazdasági gépekéioi kezdett. A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint az ellátásban ezidőszertint elsősorban a közületek részesülnek. A gépgyárak által leszállított vetőgépekből, tárcás boronákából és ekékből máris nagyobb készletek állnak rendelkezésre, amelyekből a gépellátás ítemesen indulhatott meg. A belterjes mezőgazdasági gazdálkodás fejlesztése érdekében azonban ezeken kívül más mezőgazdasági géptípusok szériagyártására is be rendezkednek a mezőgazdasági gépgyárak. A gyárak termelését azonban természetesen a mindenkori nyersanyagellátás lehetősége szabja meg.

A Püspökladány-balmazújvárosi-út alapozási munkálatai elkészültek

Kalenda Lóránt műszaki tanácsos most tett jelentést a műszaki ügyosztály októberi havi munkájáról.

A makadám utak karbantartásához szükséges anyag szállítást tovább folytatják.

A Püspökladány — balmazújvárosi út alapozási munkálataival elkészültek.

A banya megkezdte ennek az

útnak felületi anyagának szállítását.

Befejezték a Monostorpályi-út kétméteres betonátéresz építési munkálatait. A Diószegi-úti átéresz építése most van folyamatban. Nyolc napon belül elkészülnek ezzel is.

A Füzesabony — máramaroszigeti út Debrecenre és szakaszával is készen vannak.

Véget ért a magyar újságírók németországi tanulmányútja

A Magyar Vidéki Sajtótudósító jelenti Budapestről, hogy most érkezett haza Németországból a 12 tagú újságírócsoport, amely a Nemzeti Szocialista Párt meghívására két hétig tartó tanulmányúton vett részt. A magyar csoportban a budapesti napilapok munkatársain kívül Arvay Árpád országgyűlési képviselő, a nagyváradi Estilapok főszerkesztője foglalt helyet a vidéki napilapok képviselőiben. A német hatóságok és a Nemzeti Szocialista Párt sajtóéletének reprezentánsai a legnagyobb előzékenységgel és figyelemmel fogadták és látták el a magyar újságírókat, akik igen nagy területet jártek be, hogy a helyszínen tanulmányozhassák a szociálpolitikai, gazdasági- és társadalmi viszonyokat. Utjuk Bécsen és Boroszlon keresztül vezetett Berlinbe, ahol a magyar követség fogadást adott tisztelőikre.

— **Erdős Károly professzor hirdet Igét az egyetemi istentiszteleten.** Folyó hó 8-án, vasárnap délelőtt, pontosan 11 órakor egyetemi istentisztelet lesz az egyetemi templomban. Igét hirdet: dr. Erdős Károly egyetemi ny. r. tanár „Az egyház és a világ” címen.

— **Adomány.** A 12 éves árva fiúnak N. J. úraszony 10 pengő adományozott. A jószívű adományt ezúton nyugtázzuk és azt rendeltetési helyére eljuttatjuk.

— **Fialnk pilótaképzésére** aldozzunk két fillért! Kérjünk repülőhelyeket.

— **Játék közben megérintette a villanydrótot, amely halálra sújtotta.** Szatmáron a Kaiser-féle vegyüzemben dolgozott Dragomár József 19 éves fiatal munkás. Pihenés közben a fiatalember társaival játszani kezdett. Egy vizsgálatlan pillanatban a magasfeszültségű áramhoz ért, amely halálra sújtotta.

— **Vattay Margit tánciskolájában** november 6-án diák kolon kezdődik. Kossuth-u. 11.

— **„Ismeretlen” asztaltársaság a sebesült honvédekért.** Pénteken este kis küldöttség jelent meg a Debreczeni Újság-Hajdúföld kiadóhivatalában. Zelenák Károly vezetésével. Zelenák Károly a társaságátlan lévő Imre és Miska nevében is 15 pengő készpénzt, 100 darab Leventét és 25 drb Simphoniat adott át névnapjuk alkalmából azzal, hogy azt a debreceni sebesült honvédek részére juttassuk el. A kedves ég követésre méltó adományt ezúton nyugtázzuk és azt a debreceni hádkórház parancsnoksághoz eljuttatjuk. Zelenák Károly és társai valóban magyarhoz méltóan ünnepeleik meg a jelenlegi körülmények között névnapjukat.

Vasárnapi istentiszteletek

A református templomokban:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Szabó Gábor, délután 5 órakor Tariska Zoltán. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Uray Sándor, 11 órakor dr. Farkas Pál, délután 5 órakor Kecskés József. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor Baja Mihály, délután 5 órakor Acs Mihály. Károlyi Gáspár-terti templomban délelőtt 9 órakor Kölosváry Kiss László, délután 4 órakor Varga Balázs. Ispótytemplomban délelőtt 10 órakor Sárközy Lajos, délután 5 órakor Sárközy Lajos. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor dr. Hegyaljai Kiss Géza, délután 3 órakor dr. Erdei Mihály. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Dusciza Ferenc. Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Mezey Béla, délután fél 4 órakor vallásos ünnepély. Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor dr. Danesházy Sándor, délután 5 órakor Balogh József. Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Szilágyi László, délután 3 órakor Szilágyi László. Egyetemi templomban délelőtt 11 órakor dr. Erdős Károly. — Augusztus - szanatóriumban délelőtt negyed 10 órakor Konecz Zoltán. — Egyetemi klinikákon délelőtt Szentes László és Konecz Zoltán. Tegláskerti állami elemi iskolában délelőtt 10 órakor Birinyi János. Teglásvölgyi gyülekezeti házban délután 3 órakor Erdei Károly. Wolffkatelepi olvasókörben délután 3 órakor Dusciza Ferenc.

Tanyai istentiszteletek: Ondód II Vedres-dűlő délelőtt 9 órakor Rápolthy Árpád. Kupaálhalmán délelőtt 11 órakor Rápolthy Árpád. Bánk délelőtt 10 órakor Diószegi-út, délután 2 órakor Udvarhelyi György. Pac délelőtt 10 órakor. Mézeshegy délután 3 órakor Molnár Gyula II. Egyek délelőtt 10 órakor Papp Géza. dr. Onat délután 2 órakor Papp Géza dr. Hegyes délelőtt 10 órakor. Elep délután 2 órakor Nagy Károly. Szala I. délelőtt 10 órakor vitéz Szabó Endre. Pallag délelőtt 9 órakor és Szováti-út délután 3 órakor Pál Antal. Ebes délelőtt 10 órakor Molnár Gyula I. Haláp délelőtt 9 órakor Pipohegy délelőtt 11 órakor és Alló-hegy délután 2 órakor László L. Elek.

Gyermekistentisztelet: Révész-ter 2. szám alatt délelőtt 9 órakor, prédikál Tariska Zoltán. — Egyetemi templomban fél 9 órakor, prédikál Konecz Zoltán.

Leventé-istentisztelet: Kossuth-utcai templomban délelőtt fél 12 órakor, prédikál Mezey Béla.

A római katolikus templomokban: A Szent Anna-utcai plébániatemplomban 6, 7, 8, 20, 9 órakor szentmise. Feltáízkor nagyszentmise. Szentmisk 7/12, fél 1 órakor.

A görögkatolikus templomban: délelőtt negyed 8 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diákmissza, 9 órakor katonamissa, 10 órakor nagy szentmise, a szenteszédél Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja, háromnegyed 12 órakor csendes szentmise, délután fél 4 órakor rózsafüzérjátosság, délután 4 órakor veacsérnye és szentsegímádás.

Az evangélikus templomban: vasárnap délelőtt 9 órakor ifjúsági istentisztelet. Predikál Németh Sándor segédlelkész. Délelőtt 10 órakor és este 5 órakor gyülekezeti istentisztelet. Predikál dr. Pass László th. esperes-lelkész. Délután 4 órakor evangélikus szórványistentisztelet Hajdúhadházon. Predikál Németh Sándor segédlelkész.

Spagyoi tisztek németországi látogatása

Gyászrovat

Vitéz **Beeskeházy Sándor** ny. kir. alezredes 61-ik életévén elhunyt. Temetése Ungvárra való szállítás után ma délután 3 órakor lesz az ottani temetőben. Szállítását **Fehértői és Takács** vállalata rendezi.

Kovács József MAV szertáros 41-ik életévén elhunyt. Temetése ma délután félnyolc órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából, a református egyház gyászszertartása szerint. Lakás: Miklós-utca 28. sz. Temetését **Fehértői és Takács** vállalata rendezi.

Bóde Piroska 11-ik életévén elhunyt. Temetése Vámosperésre való szállítás után, vasárnap délután 3 órakor lesz az ottani temetőben. Szállítását **Fehértői és Takács** vállalata rendezi.

Varga Laci 3-ik életévén elhunyt. Temetése ma délután 2 órakor lesz a Köztemető hármasterméből, a református egyház gyászszertartása szerint. Lakás: Szepes-utca 75. sz. Temetését **Fehértői és Takács** vállalata rendezi.

Szolnoki Katalin 11 napos korában elhunyt. Temetése ma délelőtt 11 órakor lesz a Köztemető II/b. ravatalozójából, a református egyház gyászszertartása szerint. Lakás: Teleki-utca 74. Temetését **Fehértői és Takács** vállalata rendezi.

Özv. Nagy Imréné szül. G. Nagy Agnes 66-ik életévén elhunyt. Temetése ma délután 2 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából, a református egyház gyászszertartása szerint. Temetését **Fehértői és Takács** vállalata rendezi.

Bodnár József 77 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából, a református egyház gyászszertartása szerint. Az elhunytat **Bodnár József** városi tk. tanácsnok az edesapját gyászolja. Lakás: Szepességi-utca 43. Temetését a **Gebauer** temetkezési vállalat rendezi.

Id. Hlyés István 72 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából. **Dankó** temetkező.

Simon Sándorné, Ludmilla Julianna 63 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozójából. **Dankó** temetkező.

Özv. Balogh Péterné szül. Bányi Erzsébet élete 77 évében hosszas gyengélkedés után elhunyt. Temetése ma, szombaton délután 3 órakor lesz a Köztemető II/a. terméből, református egyház szertartása szerint. Lakás: Fancsika 29. **Csurka** „Kegyelet” temetkezési vállalat Dévényföld-tér 2. sz., végzi.

Urbanovits Miksa szabómester 82 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Köztemető 3. sz. ravatalozójából, a római kat. szertartással. Lakás: Ferenc József-út 44. **Pusztai** temetkező.

Ranyák Árpád ref. 42 éves temetkezési vállalkozó Debrecenben elhunyt. Temetése Nádudvarra való hazaszállítás után vasárnap délután lesz az ottani gyászszertartás. **Pusztai** temetkező.

A debreceni Vöröskereszt Egylet november 8-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja a Városháza közgyűlési termében az önkéntesek hálójának vöröskeresztes apólonói tanfolyam záróvizsgáját. Vendégeket szívesen látnak.

Felhívás. a Zenekedvelők Köre bérlő tagjaihoz

Impozans érdeklődés Rautawaara nov. 10-i koncertje iránt. — Holnap közgyűlést tart a Kör.

A Zenekedvelők Köre vezetősége a Rautawaara-hangverseny iránt mutatkozó igen nagy érdeklődés és a nagyszámú lefoglalt helyek miatt arra kéri a t. bérlő tagjait, hogy a torlódások elkerülése végett szíveskedjenek minél előbb, lehetőleg a reggeli órákban is felkeresni a jegyirodát (Dr. Bertók-könyvkereskedés, Piac-utca 4.) onnyival is inkább, mert a hangverseny alkalmával az esti pénztár csak a felemelt helyőru napjegyeket tudja árusítani.

Ezúton is közli a Kör, hogy a bérlőtagok nem emelkedtek: a kb. kb. 8 évvel ezelőtt megállapított napjegyekhez viszonyítva 50 százalékos kedvezményt jelent a bérlőtagok részére.

Az idén új rendszert vezetett be a Kör: a bérlők a részletek kifizetések napjegyét kapnak tagdíji igazolványuk levágott szelvénye ellenében s csak napjeggyel léphetnek be a terembe. Az a bérlő, aki mind az 5 bérlőrésztletet kifizeti, mindjárt meg is kapja mind az 5 bérlői estre szóló napjegyet. Végül emlékeztetjük a t. bérlőket arra, hogy november 8-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a Vitézi Színházban (Bethlen-u. 3.) a Kör közgyűlést tart, amelyre a tagokat és az érdeklődő közönséget szívesen látjuk.

Templomavatás Galgó községben

Gyönyörű őszi verőfényben a reformáció emlékünnepe avatta fel **Vásárhelyi János** püspök Szolnok-Doboka vármegye szörvénymagyar-ságának első református templomát Galgó községben. A díszbeöltözött, felbologozott község díszkapujánál Bethlen Béla gróf főispán, dr. Schilling János alispán, dr. Welther Károly főjegyző, Szilágyi Ferenc képviselő a járás és község vezetői, valamint a déli egyházmegye lelkészei és előkelő közönség üdvözölték az érkező egyháztit és a kíséretében levő dr. Tavasz Sándor püspökkel. A templomavatást dr. Szathmáry Lajos EMKE igazgató, dr. Daday Lóránd tanügyi titkár.

Vásárhelyi János püspök megköszönve Kovács László esperes, Nagy György főjegyző és dr. Biczó Károly szolgabíró üdvözítő szavait, hálásan emlékezett meg öv. Urányi Aladáról, aki telekadománnyal lehetővé tett a templom felépítését és egybenként is orszádrésze volt ennek a felemelő magyar ünnepségnek előkészítésében.

A templom építéséhez szükséges anyagiak előteremtésében, a felépítés gyors munkájában igen jelentős része volt a Debrecenből Galgóra került József Igazgató-tanfőnöknek. Mikor őt építés közben katonai szolgálata hívták be, a munkát Nagy György főjegyző folytatta tovább igaz magyar lelkesedéssel és szorgalommal. Ők ketten családijakkal együtt nemcsak a vezetés és felügyelet munkáját végezték, hanem — és erre igen gyakran szükség volt — két kezük munkájával dolgoztak a templom felépítésén és díszítésén.

Az ünnepséget követő egyszerű körbeszédet gróf Bethlen Béla főispán mondott pohárköszöntőt a Kormányzó Úrra, Almásy Samu főgondnok a hatóságok támogatását köszönte meg. Vásárhelyi püspök ígéretet tett, minden erejével azon fog munkálkodni, hogy a galgói magyar szörvénymegye és tanítójuk is megfelelő hajlékhoz jussanak. Az ünnepség measztos, felemelő magyar ünnep volt.

Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város 1943. évi közúti költségelőirányzatát, melyet a közigazgatási bizottság letárgyalta. — az 1890. évi I. t. c. 22. §-a alapján f. évi november hó 7-től kezdődőleg 15 napig a városi számvétség 19. számú szobájában, a hivatalos órák alatt közszemlére teszem. A közszemle ideje alatt ezen költségelőirányzat ellen bárki felszólalhat. A felszólalás a közszemlére kitétel tartamának lejártá napjáig hozzám írásban nyújtható be. Debrecen, 1942 november 5. **Polgármester.**

Hirdetmény. Felhívja a városi adóhivatal az adózó közönséget, hogy az 1942. évi IV. évenyegre esedékes együttesen kezelt közadótartozását 1942. évi november hó 16-ig fizesse be. A befizetés naponként a hivatalos órák alatt a városi adópenziárnál, vagy pedig a 31.713. vagy a 87.958. sz. postatakarépenzárt befizetési lap felhasználásával eszközölhető. A befizetést elmulasztók ellen a határidő lejártá után a hivatal végrehajtási eljárás indít.

A PORTUGÁL KORMÁNY HARCOT HIRDET A SZTRÁJKOK ELLEN

Lisszabon, november 6. A portugál kormány a esütörtöki minisztertanácson foglalkozott az utóbbi idők egyes jelenségeivel, amelyek a szociális fejelem ellen irányultak. Elsősorban foglalkoztak a fővárosi villamosműveknél és telefonközpontban tapasztalt sztrájkki-sérletekkel, valamint a hajóépítő üzemekben észlelt kisebb sztrájkmozgalmakkal. A minisztertanács megállapította, hogy ezek a mozgalmak azt a célt szolgálják, hogy megzavarják a gazdasági és szociális rendet. A kormány ezért elhatározta, hogy ezeket a mozgalmakat minden rendelkezésre álló eszközzel elnyomja.

CHILE ELNÖKÉT UJBOZ MEGHÍVTA ROOSEVELT

Santiago di Chile, november 6. (Német TI) A chilei kormány főtitkára megerősítette azt a hírt, hogy Roosevelt újból meghívta Rios állam elnökét. Mint a főtitkár kijelentette, Rios azt válaszolta, hogy addig nem határozhat, amíg a jelenleg Washingtonban folyó megbeszélések eredményét nem ismeri. (MTI)

OLASZORSZÁGBAN 42.000 EMBER RÉSZESULT KOZKEGYELEMENBEN

Róma, november 6. (Német TI) Az általános amnesztiában, amelyet a Marcia su Roma 20. évfordulója alkalmából a király és császár utasítására rendeltek el, összesen 42 ezer elítélt részesült. Az amnesztia alapján 22 ezer embert a börtönökből elbocsátottak, 3975 személynek a büntetést kegyelmi úton elengedték és 7031 személy haládját kapott büntetése kioltására. (MTI)

RÖGTÖNITÉLŐ BIROSÁG ELE KERÜLT VOLNA — ÖNGYILKOS LETT

Sopron, november 5. Jakói János fertőszentmiklósi 27 éves mészárossegéd a múlt hónapban légvédelmi ölsőtettés alatt betört egy lezárt soproni istállóba, ahonnan különböző ingóságokat elloptott. A rendőrség kinyomozta és elfogta. Ugye rögtönítélő bíróság elé tartozott volna, de megállapították, hogy Jakói ragályos beteg és ezért kórházban helyezték el. A kórház most értesítette a rendőrséget, hogy Jakói felgyógyult és bíróság elé állítható. A mészárossegéd hajtásban megszökött a kórházból és vonat elé vetette magát. A vonat kerekei halálra gázolták. (MTI)

Az iparosság multja, jelene és jövője c. tartja előadását ma 6 órai kezdettel a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség központi helyiségében, Hgtvan-utca 1. I. 38. Németh Bertalan tanító. Az előadást vita követte.

SZÍNHÁZ Párisi express

Operettbemutató a Csokonai Színházban.

Regen látnunk olyan szellemes, ötletes és sajátosan franciás operettet, mint a „Párisi express”. A darab eredetileg bohózat volt, meg pedig igen jó bohózat. Később Pünkösti Andor átdolgozta Ives Mirande színparkozó szövegét s ez az átdolgozás talán még jobb, mint az eredeti. Francia operettből természetesen nem hiányozhat a pikantéria, a fűszer, de ennek adagolása nem olyan mérvű, hogy gyomorégést idézne elő. Igaz, hogy nem való tizenhatéves lányoknak, de ezeknek még sok minden más sem való. Viszont nem lehet zokon venni a felnőttektől, ha a mai egytál-ételes zsírzsúke világban szívesen szórakozik az olyan fűszeres eseményekkel, mint a „Párisi express”. No és a darab magyar változatának értékét és sikerét csak növeli, hogy a debreceni származású Csanak Béla remekül pattogó, táncos ritmusú, könnyed és franciás muzsikát komponált a szöveghez. Ez a muzsika külön ízt ad a darabnak. A második felvonás záró nagy jelenete olyan pazar operaparódia, hogy valóságos nevelésorkánt váltott ki a nézőtérben.

A közönség egyébként igen nagy tetszéssel fogadta a „Párisi express” pénteki bemutatóját. Maga az előadás stílusú volt a címéhez. Igazi express tempóban, frissen, elevenen pergett. Selmecezy Mihály rendezése minden igényt kielégített. Hangulat, derű volt a színpadon s ez már az első jelenetből kezdve átterjedt a nézőtérre is, melyet csaknem teljesen megöltött a közönség.

Alice szerepében Moóry Lucy vérbeli párisi asszonyt formált. Csupa slkk, izgató parfüm, hódító és hódító asszonyiség. Könnyed volt, anélkül, hogy súlytalan lett volna. Kirándulása az operettszínpadra elsőrendű dízői képességeivel — kaváriós élvezetet nyújtott a közönségnek. Nagy Csilla roppant elevene, egyszerű táncoszsége és egyéni humora ezúttal is robbanó sikert aratott. Olyan otthonosan mozog a színpadon, mintha ott született volna. Süli Manyi egy csintalan párisi szobalányt alakított sikeresen és finom pikantériával. — Párányi Sári Rolandnéja egyéni humorral megformált figura. Gál Manci a szakácsnő szerepében igen jó volt. Elettéljes, friss színfoltot jelentett a színpad palettáján Hódossy Judit, aki Ginetet elevenítette meg.

Hasonlóan remekelték a férfiszereplők, így elsősorban Rajz János. Kiapadhatatlan komikuma, eredetisége és ötletessége nyomán árnya hullámzott a nézőtérben a nevelés. Szinte minden jelenete után nyílt színű taps robbant. Pazar tánc külön is szenzációs volt. Vitéz Molnár Iván kettős szerepében ellenállhatatlan mulatságos, invenciózus és vonzó tudott lenni. Humorát valami egészséges zamat ízesítette és egész alakítását a közvetlenség és önkény jellemezte. Kormos Ferenc Theodorja ragyogó alakítás volt. A népszerű Franci annyit egyéni ötletet, aranyos derűt kevert a szerepbe, hogy amikor a színpadon láttuk, muszáj volt nevetnünk rajta. Pazar figurát adott Hortobágyi Artúr, aki az orvost mintázta meg nagyszerű humorérzékkel és leleménnyel. Az előadás egyik legjobb alakját Selmecezy Mihály teremtette meg. Egy párisi öreg rendőrt játszott pártatlan buffó-stílusban és gazdag komikummal árnyalva. — Szilay László egy borbélysegéd szerepében libáttan volt.

Azt hisszük, hogy ha elmegy a híre a szórakoztató, mókás darabnak és a kitűnő előadásnak, újabb kaszszasikert könyvelhet el a színház. (fb. p.)

SZÍNHÁZI MŰSOR

November 7. szombat délután: **Vén dífa.** Füléres helyárok.
November 8. szombat este: **Párisi express.** Bérletszűnet.
November 8. vasárnap délután: **Párisi express.** Rendes helyárok.
November 8. vasárnap este: **Párisi express.** Bérletszűnet.
November 9. hétfő: **Leányvásár.**

Holnap délben nyitják meg a Német Tudományos Intézet könyvtárait

A Német Tudományos Intézet mezőgazdasági könyv- és folyóirat kiállítását rendez a Déri múzeumban, amelynek ünnepélyes megnyitására holnap déli 12 órakor kerül sor. Az ünnepségre Debrecenbe érkezik dr. Eduard Lurtz követ-ségi tanácsos, nagyváradi német konzul is.

A kiállítás megnyitó ünnepségén, amelynek védnökségét Szilassy László főispán, dr. Kólcsey Sándor polgármester és dr. Gulyás Antal Gazdasági Akadémiai igazgató vállalják el, a védnökök részéről dr. Gulyás Antal igazgató mond megnyitó beszédet. — A kiállítás anyagát dr. Heybey Wolfgang, a Német Tudományos Intézet vezetője ismerteti. A budapesti német birodalmi követség képviselőitében pedig dr. Lurtz követségi tanácsos beszél. A megnyitó ünnepségen belépőjű nincs s ugyanekkor, mint a kiállítás egész tartama alatt (8-14-ig) érdeklődőket szívesen lát a kiállítás rendezősége.

KÖZÉRDEKŰ LEVÉL

ALAKITSÁK ÁT A CSAPÓ-UTCAT VILLAMOSVONAL MENTÉN LETESITETT VÁRÓHELYET

Kaptuk az alábbi levelet: **Tekintetes Szerkesztőség!** Mindnyájunknak nagy öröme szolgál, amikor hozzáfogtak a Csapó-utcai villamosvonal mentén, a tűzéraktánya előtt a váróhely megépítéséhez. Régi kívánsága volt ez már a környéknek. A váróhely el is készült s mi várunk napokig, hogy mikor fejezik be végleg. Aztán megtudtuk, hogy a váróhely teljesen elkészült. Nagyon hálásak vagyunk, hogy a HEV végre teljesítette közeinket, nem is akarunk most akadékoskodni csak egy kérésünk volna. A váróhely két oldalán teljesen nyitott: a szél, az eső s majd télen a pustoló hó utat talál be s ezektől a fedél meg nem véd meg. Jónak találnánk, ha valamilyen megoldással segítenék a váróhely ezen hiányosságán és a hiányzó két oldalt is befednék. Csak így szolgálhat igazán jól! Tisztelettel: egy Csapókereti lakos.

SPORT

LABDARUGAS VALTOZATLAN CSAPATTAL ALL KI A DVSC

A Kolozsvári Bástya ellen az összedíltás ugyanaz lesz, mint a K. MAV ellen. Tehát Kaposi — Csokai, Pap — Tisza, Mester, Zilahy — Szilárd, Szabó, Szilágyi, Serfőző, Sidi.

A mérkőzés fél 2 órakor kezdődik, előtte 12 órakor a DVSC II—Derecskei MOVE mérkőzés lesz. A DEAC-pályán lesz az amatőrrangadó, a DMTE—Villanygár mérkőzés 12 órai kezdettel, míg 2 órakor a fiatal tehetségekkel megerősített Husos játszik a DEAC ellen. A Husos komolyan veszélyeztetheti ezen mérkőzésen a DEAC veretlenségét.

Az NB vasárnapi műsorának legérdekesebb mérkőzése az Újpest—NAC lesz. A Ferencváros az Elektromossal, a Csepel a Kolozsvárral, a Szeged a Gammával, a Kispeszt a Vasassal játszik. Érdekes lesz a Törökvs—Haladás és a DIMAVAG—SBTC mérkőzés is, utóbbi valóságos vidéki rangadó lesz.

A törökök eddig még nem értesítették a MLSZ-t, hogy jönnek-e november 22-én Budapestre. Török válogatott mérkőzés még sohasem volt magyar pályán, a MLSZ tehát teljesen új kapcsolatot fejleszt ki ezzel az elhatározásával. A Ferencváros Kolozsvár óvása befutott a NAC mérkőzéssel kapcsolatban Szegedi szerepeltetése miatt. Az ügy kivizsgálását megkezdték.

Atalakult a Nagyvárad Tör. SE.
A nagyműveltségű egyesület a szervezeti munkásság alakulata volt, amely azonban a változott viszonyok miatt nem bírta fenntartani. Az NB II. küzdelmeiből is kilépett az NTSE, mely hosszú tárgyalások alapján végére jutott, mert a Magyar Nemzeti Munkaközpontra állapodott meg. A jövőben tehát keresztény nemzeti alapon működik.

A KISOK BAJNOKSÁG SORSOLÁSA
November 8-án: Kegyesrendi gimnázium—Felsőipariszkola.
November 15-én: Kereskedelmi—Allami gimnázium. Ref. gimnázium—Felsőipariszkola.
November 22-én: Ref. gimnázium—Kereskedelmi. Allami gimnázium—Kegyesrendi gimnázium.
November 29-én: Kereskedelmi—Kegyesrendi gimnázium. Felsőipariszkola—Allami gimnázium.

USZÁS
A MUSZ Iletékes bizottságai a legutóbb tartott gyűléseken összeállították az úszók téli versenynaptárát. Az egyesületek rangban választották, hogy a rendezésre álló időpontok közül melyiken rendezik versenyeiket.

ÖKÖLVIVÁS
Gazdag műsort bonyolított le az Ökölvívó Szövetség az 1942-43-as évfolyamra. A most összeállított versenynaptárban két „három nemzet viadala”, három válogatott mérkőzés és az Európa-bajnokság szerepel.

Megrendezi a szövetség a vidéki kerület csapatbajnoki viadalait, amely bizonyára sok új tehetséges ökölvívót hoz majd felszínre.

TORNA
Budapest—Debrecen tornaviadala vasárnap kerül sorra Budapesten. A viadalon az ország legnagyobb tornászai vesznek részt. Budapest csapatában többek között Pataki Sándor, Börsök, Debrecen csapatában pedig Tóth Lajos, Magyaróssy, Hajdu, Vermes stb. indul.

Közgazdaság
BUDAPESTI TERMENYŐZSDE
350 mázsa cukorrépa, néhány mázsa lóhere- és 100 mázsa másodosztályú mustármag kelt el a gabonapiacra.
Külföld: Lóhere 10 mázsa 230 Mezőkeresztes, 7 mázsa 230, tiszavideki. Réti komocsin 70 mázsa 220 Szatmári. Cukorrépa 450 mázsa német norma 200, 150 mázsa 200, dunántúli. Takarmányrépa 50 mázsa 160, Cegléd. Mustármag 100 mázsa minta szerint 140 P.

MI UJSÁG A BUDAPESTI ELEMISZERNAGYVÁSÁR TELEPEN?
A Magyar Vidéki Sajtótudósító jelentése szerint október 29-től november 5-ig az élő- és

vágottbaromfi-piacon változatlanul a megállapított legmagasabb árak vannak érvényben. A tojáspiacon október 30-tól kezdve a közellátásügyi miniszter 163.200/1942. sz. rendelete értelmében a következő legmagasabb nagykereskedelmi árak vannak érvényben: friss osztályozatlan és hűtőházi: eredeti ládatételben 4.39 P. kiolvasva 4.46 P. meszes; eredeti ládatételben 4.18 P. kiolvasva 4.29 P. repedt; eredeti ládatételben 4.08 P. kiolvasva 4.16 P. kg-kint. — A zöldség és főzelékek piacán a tisztított karfiol ára 10. a leveles karfiol ára pedig 20 fillérrel csökkent; vizont a zöldpaprika ára 20 fillérrel emelkedett kg-kint. — A gyümölcs-piacon a bírsalma ára 10. a közönséges fajtájú alma ára a körte, a szőlő, a héjasdió és a hazai gesztenye ára 20, a nem hazai fajtájú alma ára pedig 80 fillérrel emelkedett kg-kint.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál
Kiadja: Alföldi Sajtóvállalat Kft.
Felelős kiadó: Balogh István.

A VÉRRONTÓ BŰN

KORREGENY. Írta: DINTER AUGUSZTA. A kétszázötvenedik német eredeti példány nyomán magyarra fordította: Dr. NAGY ZSÓFONÓD.

A tanácsos minden ellenvetés nélkül ráletett az ajánlatra, de a hölgyek közül egyik sem került Hermannnak a szeme elé. Minden teketóriázás nélkül munkához látott hát. Két mosdótálat kért. Az egyikbe zöldséget, a másikba pedig sárgás folyadékot öntött. Aztán mindenik tábla megannyi vizet töltött, hogy a folyadék éppen ellepje a lemezt. Miután a palát az egyik folyadékban kezelte, kivette belőle, lecsurgatta róla a nedvességet és azután beletette a másik folyadékba. Egy pillanat alatt sötét-fekete színűvé változott.

A kereskedelmi tanácsosnak elállt a szava. Hermann most kivette a lemezt a folyadékból és erősen leöblítette a vízvezeték csöve alatt. Megtartotta mely-fekete színét.

Minden mértéken felül elálmélkodva vette most a tanácsos kezébe a lemezt. Elkezdte az ujjával dörzsölni. De egy szemernyi foltot sem hagyott az ujján.

— Mesébe illő! — kiáltott fel.
Hermann most megmagyarázta, amennyire azt nem szakértőnek meg lehet magyarázni, azt a titkot: hogyan jó létre ilyen belső kapcsolat a festőanyag, meg az ásvány között. Azután így folytatta:

— Most vigyük ki a lemezt a szabadba és hagyjuk kiint egy darabig, hogy meglássuk: változik-e a levegőn. Ha ez lenne az eset, akkor más oldatokkal kell a kísérletet megismételni. Van egész sora a lehetőségeknek, amelyekkel célhoz juthatunk, csak hogy nagyon szigorú módszerrel kell a munkát végezni és sem az időt, sem a pénzt nem szabad tőle sajnálni.

A tanácsos egyre-másra csóválta a fejét. Újra meg újra pontosan szemügyre vette a lemezt, próbálta vízzel lemosni, próbálta az ujjával ledörzsölni a színt, de mindig ugyanazzal az örvéndetes eredménytelenséggel. Végül így szölt hozzá:

— Tessék feljönni a szobámba!
Mikor felértek, a kereskedelmi tanácsos leült az íróasztalához és megkérte Hermannat, hogy foglaljon vele szemkört helyet.

— Drága az az anyag, amit a festéshez használt? — kérdezte tőle.

— Azt hiszem, hogy ennél olcsóbb nincsen — válaszolta Hermann. — Az egyik vasoldat, a másik gubacs kivonat.

— Mit kíván ezért a találmányért? — kérdezte sietve a tanácsos és leskelődő, majdnem gyűlölködő tekintet vetett Hermannra.

— Itt találmányról egyáltalán szó sincs — felelte ez nyugodtan. — Ez az eljárás régóta ismeretes. Ebből a kétféle anyagból készítették ezelőtt a tintát. Ezt mai napság minden iskolásgyermek tudja.

A kereskedelmi tanácsos arca vigyorgásra torzult. — Tehát mindenkinek szabad azt utánozni és nem szükséges szabadalmat váltani rá?

— A fekete színnek ilyen kezdetleges módon való előállítását, amint én azt az imént bemutattam, természetesen nem alkalmas szabadalmazásra — felelt neki Hermann egyenes nyugodtsággal. — De a dolog még sem annyira egyszerű, mint ahogyan ön azt elképzei. Hónapokig, talán évekig kísérletezni kell, míg a helyes, a gyakorlatban is beváló módszert megtalálja az ember. Amit az imént mutattam, az csak felület, első laboratóriumi kísérlet volt, amely azt célozta, hogy ön előtt bebizonyítsam: a feladat elvileg kémiai utakon-módokon megoldható. Előreláthatólag egész sor szabadalmat kell majd váltani az eljárásra, hogy valami föltétlenül hasznavehető eredmény előálljon.

Ezt a tanácsos egész világosan belátta. — Hajlandó ezeket a kísérleteket elvégezni? — bökte ki némi várakozás után.

— Miért ne? — válaszolta Hermann, elfojtva izgatottságát. A jövővé képeinek egész sorozata rajzolt el egyszerre lelki szemei előtt. A szeretett leányra gondolt s arra, hogy tán sikerül őt magának kivívnia. Evégből mindenekelőtt pénz kellett keresnie, bárki legyen is ő, hogy hozzá méltó életet biztosíthasson számára és erre most itt volt az alkalom!...

— És mik volnának a feltételei?

— Ó! annyira még nem vagyunk! Az majd a munka folyamán magától adódik. Biztosítson nekem egyelőre olyan rendes fizetést, amely felér mostani jövedelmemmel, a nyereségben való részesedésre pedig, mely a találmány után engem megillet, majd meg fogunk egyezni!

— És mennyit keres jelenleg? — tört ki szökőkút-ként a kereskedelmi tanácsosból.

— A tandíj-jutalékaimmal együtt szabadlakás, világítás és fűtésen kívül mintegy kétezerszáz márkát.

A tanácsos hangos hahotára fakadt. — És ezért játssza maga az egyetemi tanárt?

— Az én igényeimnek eddig teljességgel megfelelt ez a jövedelem, — felelt rá Hermann.

(Folyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

Jauosi magánnyomozó, bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág-utca 21. Telefon: 23 78.

Házartási a.kalmazott

Béjaronó felvétetik Kosuth-u. 29. Keresztépület, délelőtti órákra. 1887

Bejáró vagy bentlakó mindenféle fűzőt keres kérésre, kis lakásba jó fizetéssel. Rákosi Jenő-u. 8. földszint, harmadik ajtó. 1892

Betőtendő állás nőknek

Irodai munkálatokban jártas tisztviselő ajánlatot kérjük „Perfek” jelűre. 1838

Baromi neveléshez érő főzőnő éves bizonyítvánnyal felvétetik, jövője biztosítva. — Buttykay László földbírtokos, Esztér, Bihar m. 1878

Hőgyfodrász - kisasszonyt alkalmaznak, Horzovny, Szoboszló-út 4. Telefon: 39-51. 1886

Berőtendő állás férfiaknak

Könyvelő, hosszabb áruüzleti gyakorlattal, felvétetik „Merlegképes” jelűre. 1837

17-18 éves fiút irodai-csúfónak felvesszünk „Az Anker” Biztosító. 1879

Tázaspart munkabíró, özőnleletű, középkorú, a érfít is mindenesnek alkalmazva minden házi-nunkára (parkett van) ó bizonyítvánnyal 15-re elveszek. Bundi-u. 6.

Butorozott szoba

Különbejárható butorozott udvari parkettes szoba kiadó. Piac 77. I. em. 4. utcai rész. 1769

Csinosan butorozott kis szoba azonnal kiadó. — Komlóssy-út 15. 1875

Szépen butorozott szoba csendes lakónak azonnal kiadó, esetleg ellátással. Komlóssy-út 11. 1889

Ajánlat

Menyasszonyi kelengyék himzése, monogramozás sa pamut himzőfonállal, kötő, horgoló és himző fonalak nagyválasztékban Pethő kézimunka szaküzletében, Szent Anna-u. 10. Csárdai címelek himzése és festés. Zászlók, légóttalmi jelvények. 723

Uklaiás

Dr. Naményi Gyuláné Szentendrei Olga gyors író és gépiró iskolájában (fengedély száma: 6475.) új tanfolyam hátrakor megkezdhető! Vidékieknek vasúti kedvezmény. Államvizgára előkészítés. Batthyány-u. 1. sz. Új telefon: 20-77. 29

Rádió

Rádiót, bármilyen rendszerűt javít, alakít, épít olcsón garanciával, évfizetéses gyakorlattal Szabó Lajos műszerész, Csapó utca 84. telefon: 32-51 Vidékieknek soronkívű! 573

Autó-motor-kerékpár

24 HP 110 voltos, 1440 fordulatszámú motorunkat elcserelelnék circa 2 HP, 110 voltos 800 fordulatszámúval. József királyi herceg-utca 16. sz.

Kereset

Filmes fényképezőgépet minden méretben vesz! Berzéki, Piac-u. 38. 17

Villanymotort 1/2-1 1/2 HP 220 veszek. Márton Kálmán-u. 7. 1883

Használt ruha

Eladó teljesen új, női, téli kötött kosztüm megbizásból. Megtekinthető: Jablonszky kézimunka-üzlet, Csapó-utca eleje. 1833

41-es tisztiszirma, önkéntes zubbony kislakura és fekete télikabát, valamint villanyvasaló eladó. Batthyány-u. 17. III. lépcsőház, III. em. 7. K

Fekete esikobunda jutányos áron eladó, Arany János-u. 20. földszint. 1895

Eladó egy szép télikabát. Elektromos hallósó nagyszót hallónak való. Cegléd-u. 16. 1888

Butor

Hálószobák, ebédlők kombinált szobák, konyhaberendezések Salamon butorüzletében. Jó minőség, előnyös árak. — Hunyadi-u. 2. alatt, 1218

Minek a féayes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari butorüzletben, Piac u. 71. sz. 1966

Eladó ház

Valódi Jonathán almát termelőtől nagyobb tételben normális áron veszek. Ajánlatot a kiadóhatalba. 1839

Eladó Harsányi Gusztáv-utca 27. sz. ház. Ugyanott egy hálószoba butor is eladó. 1881

Lebontásra kerülő ház 12x6 m sürgősen eladó. Márton Kálmán-u. 7. 1882

Azonnal beköltözhető háromszobás családi ház gyümölcsös kerttel, teljes komforttal város központjában eladó. Földdel is elcserelehető. Tanító-utca 6. 1873

Homokkert, Ovoda utca 13. számú ház két szoba konyha, előszoba, mel tékheliségekkel, 70 m kvadrát jöltermő szőlővel, felszereléssel, 83 négyzetfölddel eladó Ertekezni ugyanott. 1966

Eladó föld

20 hold föld Balmazújváros közelében 12 pengőért eladó. — Ertekezni: Komlóssy-út 11. 1890

Szőlő, gyümölcsös

Bodán két hold szőlő remek épületekkel, felszereléssel eladó. József kir. herceg-u. 7. 1874

Eladó ingóság

Szekerény, ágy betéttel matracal, asztaltűzhely, könnyű szekér eladók. — József kir. herceg-utca 7 1835

Fa- és széntüzelésű öntött vaskályha, löször és nagy utazókosár olcsón eladó: Bundi-u. 3. 1860

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén. Igazgató: Somogyi Gábor.